

Jenny Fant
Kandidatuppsats 15 hp, Liberal Arts
Institutionen för Filosofi, Lingvistik och Vetenskapsteori
Handledare: Moa Ekbohm

Shrine of Venus eller Badly Packed Kebab:

*Problematisering av de engelska kvinnliga könsorden med
historiskt perspektiv och en arabisk jämförelse*

**GÖTEBORGS
UNIVERSITET**

Innehållsförteckning

Synopsis.....	1
Inledning.....	2
Bakgrund	2
Teori och metod.....	3
Forskningsöversikt.....	4
Medeltiden	5
De medeltida orden.....	5
Kvinnan och sex före och under medeltiden.....	7
1500-talet och början på 1600-talet	10
Häxor och tortyr.....	10
Reformationen, renässansen och Shakespeare	11
Den doftande trädgården.....	13
1600-talet.....	14
Latinets arv och fler slangord	14
Kvinnan under 1600-talet	16
Samuel Pepys.....	17
1700-talet.....	18
Nya och gamla ord.....	18
Fanny Hill och Farliga Förbindelser	19
Till försvar för kvinnans rättigheter.....	22
1800-talet och romantiken	24
Bland annat romantikens ord och Walter.....	24
Jane Austen och 1800-talskvinnan.....	27
Den viktorianska hysterin	28
Arabvärlden	29
Första halvan av 1900-talet.....	31
Från parts of shame till ”ring my bell!”	31
Freuds idéer och påverkan	32
Första vågens feminism	33
Andra halvan av 1900-talet.....	34
De moderna orden.....	34
Andra och tredje vågens feminism.....	35
Porrens påverkan	37
2000-talet.....	37
Kvinnan och vaginan som snabbmat	37
Romantisering av skadliga förhållanden i populärkultur	39
Fjärde vågens feminism	40
Väst och öst möts.....	42
Avslutande diskussion	43
Bibliografi.....	46

Synopsis

Uppsatsen ämnar undersöka vilka ord för vaginan som har använts och fortfarande används på engelska, och undersöka huruvida det finns ett samband mellan orden som används och synen på kvinnan och hennes roll i samhället samt synen på sex. Fokus ligger på Storbritannien och kvinnans historia från medeltiden fram till 2000-talet, och det kristna inflytandet undersöks. En arabisk jämförelse görs med fokus på den islamiska arabisktalande världen. Ett urval av litterära verk, ordböcker och andra texter studeras.

Nyckelord: vagina, könsord, kvinnohistoria, sex, engelska, Storbritannien, arabiska

Inledning

Bakgrund

År 2012 utgav Naomi Wolf boken *Vagina: A New Biography* för första gången. I denna utforskar hon bland annat kopplingen mellan vaginan (en term hon använder för hela det kvinnliga könsorganet) och hjärnan. Wolf påstår att en vagina kan vara glad eller deprimerad, och att en glad vagina innebär en psykologiskt hälsosam person, och tvärtom så kan en psykologisk ohälsosam person få en deprimerad vagina. En ”healthy and happy” (ungefär ”hälsosam och glad”) vagina kan även, enligt Wolfs slutsatser, leda till en mer kreativ och självsäker personlighet.¹ Wolf ger exempel på flera olika händelser som påverkar personer med vaginor; fysiska trauman, personliga kriser och verbala påhopp. Enligt Wolf så kan de ord som beskriver vaginan eller kvinnans roll i sex som används i en kvinnas² närhet påverka henne på en grundläggande nivå. Om någon i hennes närhet använder kärleksfulla eller upplyftande ord för vaginan eller kvinnans roll i sex och sexualitet så kan detta hjälpa henne att känna sig glad och trygg. Om en man³ i hennes närhet däremot använder ord som hon uppfattar som våldsamma, nedlåtande eller på annat sätt obehagliga så känner hon sig mindre trygg och mindre glad, även om de inte pratar om henne eller ens med henne. Wolf beskriver ett slags skifte som sker i kvinnans välmående, och att kvinnan själv inte alltid inser hur mycket det påverkar henne.⁴ Genomgående i boken tydliggörs en skillnad mellan olika kulturer i olika tidsepoker och vilka ord de använder för vaginan, och emellanåt även ett samband mellan synen på kvinnan och vilka ord som används för vaginan. Wolf menar att verbalt och fysiskt våld mot vaginan är ett strategiskt sätt att kontrollera kvinnan psykiskt.⁵

Under läsningen av Wolf började jag undra; om verbalt våld mot vaginan är ett sätt att kontrollera kvinnan på, och en typ av verbalt våld mot vaginan är användandet av vissa ord, går det då att finna något samband mellan vilka benämningar som använts/används och kvinnans roll i samhället? Detta blev inspirationen för min uppsats, men efter vidare läsning började jag inse hur många olika faktorer som påverkar vilka ord som används, där religion och synen på sex spelar en viktig roll. Här kommer min uppsats skilja sig från *Vagina*; Wolf skriver mycket om biologi och om vaginan inom Tantra-traditionen, detta kommer jag att utelämna för ett större fokus på synen på vaginan. Wolf skriver huvudsakligen om modern tid, men inkluderar medeltidens och den viktorianska epokens idéströmningar. Här vill jag utveckla och studera tidsperioderna där emellan. Min frågeställning blir således: finns det något samband mellan de benämningar för vagina som används och synen på kvinnan samt synen på sex?

I lexikografen Jonathon Greens bok från år 2015 *The Vulgar Tongue, Green's History of Slang* så skriver han detta om medeltiden och vulgära ord:

One might argue that because there yet exists no definition for a phenomenon, in this case slang, that is not to say that it does not exist in itself. And again, one can say that because of the topics and themes with which they were concerned, when slang was defined and corralled off from standard English these words would

¹ Wolf 2013, s.1-309.

² Wolf använder ordet ”kvinna” synonymt med ”en person med vagina”.

³ Wolf ger huvudsakligen en bild av hur just män påverkar kvinnor negativt.

⁴ Wolf 2013, s.247-267, 271-273.

⁵ Wolf 2013, s.271-272.

qualify for that lexis. But at a time when there was no such concept as slang, they were not slang.⁶

Greens *Timeline of Slang Terms for the Vagina* visar alltså till en början ord som inte ansågs vara slangord, just eftersom begreppet ”slangord” inte fanns. *Oxford English Dictionary* definierar ”slang” som benämningar som används av en person som är ”of low and disreputable character”⁷ och som vulgära ord, alternativ benämningar som används yrkeskamrater emellan.⁸

Teori och metod

Jag kommer att följa tidslinjen och studera ett urval av de ord som förekommer, dels i *Green's Dictionary of Slang* och dels i *Oxford English Dictionary Online* och samtidigt studera sexualitet i historien och kvinnan i historien, samt ett urval litterära verk. Således undersöker jag om det finns samband mellan de benämningar som används och synen på sex och kvinnan. Ord som inte går att hitta i *Timeline of Slang Terms for the Vagina* men som ändå är vedertagna ord för vaginan kommer jag att slå upp i *Oxford English Dictionary* och när det kan vara av relevans kommer jag även att slå upp de i *The Latin Sexual Vocabulary* av J.N. Adams. Jag kommer att studera det engelska språket huvudsakligen så som det använts/används i Storbritannien. För att skapa en kontrast och förstå vad som är speciellt för just Storbritannien och Europa så kommer jag även att studera arabiska och arabvärlden, så långt det är möjligt för uppsatsens omfång. Här kommer jag att använda flera olika texter, bland annat *Arabic: Middle Ages to Nineteenth Century* av Everett K. Rowson och olika sexhandböcker som till exempel *Den doftande trädgården* från 1400- eller 1500-talet.⁹ Jag har avgränsat materialet till texter som skrivits på arabiska och varit spridda i arabisktalande länder, jag har dessutom lagt fokus på islamska arabisktalande länder, och det är alltså detta jag syftar till när jag använder benämningen ”arabvärlden”. Jag har valt en fokus på islam för att kunna jämföra med det huvudsakligen kristna brittiska.

På grund av den mängd benämningar som finns så kommer jag inte att kunna studera varje ord, istället ser jag på olika tendenser och utvecklingar hos ord och gör vissa nedslag. För att kunna se på tendenser av typer av ord och för att kunna följa utvecklingen av vissa ord så kommer jag att utforma uppsatsen kronologiskt och börja med medeltiden och fortsätta fram till nutid. Jag undersöker även den etymologiska innebörden hos termerna; detta innebär att jag ibland undersöker till exempel ett latinskt eller grekiskt ord, och eventuellt går längre tillbaka än medeltiden. Den kronologiska uppdelningen är inte optimal; Shakespeare var verksam under slutet av 1500-talet och början på 1600-talet och trots detta skriver jag om hans verk under kapitlet om 1500-talet. Freud var verksam under slutet av 1800-talet och början på 1900-talet och ändå skriver jag om hans idéer och teorier under kapitlet om 1900-talets första hälft. Jag har valt denna uppdelning för att det ska bli så sammanhängande som möjligt.

Eftersom uppsatsens omfång hindrar mig från att studera Storbritanniens kompletta historia från medeltiden fram tills nu, samt hela det arabiska språkets historia, har jag fått göra ett urval av materialet som jag studerar. Detta innebär en risk att materialet uppfyller ett förbestämt mål.

⁶ Green 2015, s.26.

⁷ OED Online, slang, n.3.

⁸ OED Online, slang, n.3.

⁹ Se Rowson 2006 och Nefzaoui 1966.

Jag har dock försökt att vara så objektiv som möjligt i mina val av texter, och ber läsaren att själv ha ett kritiskt öga.

Min fokus kommer inte att vara på alla de kvinnliga könsorganen; livmoder och äggstockar kommer endast att tas upp när detta är relevant för hur man såg/ser på kvinnan, alltså i form av sjukdomar eller beteenden som man härlett till livmodern, så som hysteri. Rent lingvistiskt kommer jag att undersöka slidan, alla de yttre delarna och samlingsnamn för dessa. När jag talar om detta kommer jag att använda termen "vagina" i brist på ett bättre ord. När jag skriver "i vaginan" så menar jag "inuti slidan", när jag skriver "på vaginan" så menar jag "på vulvan".

När jag skriver om de "kvinnliga" och "manliga" könsorganen så gör jag även detta i brist på bättre terminologi och har inte som syfte att förminska trans-, ickebinära eller andra personers identitet. När jag använder mig av ordet "prostituerad" så gör jag detta för att sammankoppla till det språk som används i de texter jag studerat, och önskar inte att förolämpa sexarbetare.

Forskningsöversikt

Som ovan nämnt så skriver Naomi Wolf om samma område i *Vagina: A New Biography*, dock med ett större fokus på kvinnors välmående snarare än ett idéhistoriskt perspektiv. Vidare har sexologen Jelto Drenth skrivit boken *The Origin of the World: Science and Fiction of the Vagina* där han ger en översikt av vaginan historiskt och i nutid men skriver lite om benämningar för den. Historikern Gordon Rattray Taylor kom ut med boken *Sex in History* för första gången år 1953. I denna idéhistoriska översikt klagör Taylor hur det brittiska samhället, huvudsakligen det engelska, och ibland även det europeiska samhället har sett ut och hur olika faktorer påverkar synen på sex. Taylor tydliggör samtidigt vad kvinnans roll är, men utgår ofta från mäns syn på kvinnans roll. En tydlig kontrast till Taylor är den franska filosofen Michel Foucault som i sin *Sexualitetens Historia* i tre band från 1970- och 1980-talet emellanåt ger en motsatt bild än Taylors. *Sexualitetens Historia* begränsas dock inte till Storbritannien.

Lexikografen Jonathon Green har författat en mängd böcker och texter om slangord. År 2010 gav han ut *Green's Dictionary of Slang* som är ett omfattande lexikon med slangord i engelska från de allra första dokumenterade slangorden till modern tid. Tre år senare var han med och skapade olika hemsidor med tidslinjer för vissa ord, bland annat *Timeline for Slang Words for the Vagina* (hädanefter "Green's Timeline") där han kartlägger alla slangord för vagina som används i engelska (i det skrivna språket) och när de först har använts.

J.N. Adams har skrivit boken *The Latin Sexual Dictionary* där kapitel 3 behandlar vaginans benämningar på antikt latin.

I doktorsavhandlingen *Cunt: A Cultural History of the C-word* av Matthew Hunt ges en tydlig och omfattande översikt av ordet "cunt", dess utveckling och dess former och variationer.

Medeltiden

De medeltida orden

I *Green's Timeline* är "cunt" det första ordet för vagina som återges på engelska.¹⁰ Den tidigaste dokumenterade användningen av ordet är år 1230 och användes som namn på gatan "Gropecuntlane".¹¹ "Cunt" anses idag vara ett vulgärt ord och ett svärord, men under medeltiden var det inte så, utan det användes i olika person- och orsnamn och i medicinska texter¹², som i den engelska översättningen av Lanfranc *Science of Cirurgie* från ca 1400: "In wymmen þe necke of þe bladdre is schort, & is maad fast to the cunte."¹³ "Cunt" kan ha tillkommit i engelskan genom latinets "cunnus" som var ett vanligt förekommande vulgärt ord för vagina.¹⁴ Matthew Hunt skriver i doktorsavhandlingen *Cunt: A Cultural History of the C-word* att enligt lexikografen Eric Partridge är prefixet "cu" ett uttryck för väsentlig femininitet och i det otryckta indoeuropeiska språket var "cu" och "koo" ord med betydelserna "feminin", "fruktbarhet" och liknande. Han menar att ord med detta prefix går att hitta i flera olika språk i samband med feminina ord och ord för vaginan, så som hebreiskans "cus", arabiskans "cush", "kush" och "khunt" och irländskans "cuint".¹⁵ "Cu"-prefixet är även källan till ordet "ko": en hona av nötkreatur, och olika varianter på ordet "ko" finns i flera germanska språk, bland annat i engelskan med "cow" där en fornengelsk variant var "cú".¹⁶ Prefixet kan även länkas till elliptiska termer, vilket kan tolkas som metaforiska vulvasymboler, och det kan även länkas till ord för kunskap.¹⁷ Enligt R.F. Rattray¹⁸ har prefixet "cun" två olika rötter som en kan följa: den ena framhäver modern och den andra framhäver kunskap. Geoffrey Chaucer använder ordet "queynte", som härstammar från "cunt", både som ett ord för vagina och för kunskap.¹⁹ I *The Wife of Bath* säger frun: "For, certeyn, olde dotard, by youre leve, Ye shul have queynte right ynogh at eve."²⁰ Här menar hon att han ska få tillgång till hennes "queynte" under natten.²¹ I Chaucers *Canon's Yeoman's Tale* skriver han: "We semen wonder wise, Oure termes been so clerigial and so queynte."²² Här betyder "queynte" "värtalig" och "smart".²³

I Storbritannien återfinns ordet "cunt" i dess nuvarande form, som sagt, för första gången år 1230 och då i gatunamnet "Gropecuntlane" i Southwark i London. Gatan var associerad med prostituerade som arbetade där, och bytte senare namn.²⁴ Andra varianter av ordet kan dock

¹⁰ Green 2013.

¹¹ OED Online, cunt, n.

¹² OED Online, cunt, n. Se även Hunt.

¹³ OED Online, cunt, n.

¹⁴ OED Online, cunt, n. Se även Adams 1982, s.80.

¹⁵ Hunt.

¹⁶ OED Online, cow, n.1. Se även Hunt.

¹⁷ Hunt.

¹⁸ Notera att det *inte* är Gordon Rattray Taylor, utan R.F. Rattray.

¹⁹ Hunt.

²⁰ Chaucer 1994, s.45 (331-332).

²¹ Chaucer 1994, s.87.

²² OED online, quaint adj., adv., och n.2.

²³ OED online, quaint adj., adv., och n.2.

²⁴ Hunt. Se även OED Online, cunt, n.

återfinnas namnet "Godewin Clawecuncte" så tidigt som år 1066.²⁵ Under medeltiden användes ordet även i namn på blommor, till exempel "cuntehoare".²⁶

År 1386 dyker två varianter av "cunt" upp: "quoniam" och "quaint".²⁷ Trots att "cunt" definieras av *Oxford English Dictionary* som antingen de yttre eller inre könsorganen, och "quoniam" som de kvinnliga könsorganen, så definieras "quaint" endast som de yttre könsorganen. Både "quoniam" och "quaint" har flera olika dokumenterade stavningar och former, bland annat "quoman" och "queynte".²⁸ "Quaint" kan ha uppstått som ett eufemistiskt substitut för "cunt" eller som en ordvits då "quaint" och "cunt" hade liknande uttal.²⁹ "Quaint" har både under medeltiden och framåt haft flera olika betydelser, som till exempel: smart, vis, listig, elegant, vacker, nätt, hövsk, stolt och vältalig. Flera av dessa, däribland smart, vis och listig, återfinns i material som är äldre än 1386 och därmed är det troligt att det är just eufemistiskt eller en ordvits av "cunt".³⁰ Även quoniam, som är ett låneord från latin, kan ha uppstått som en ordvits av "cunt": "This use of Latin quoniam may originate in a punning reference to the first line of Psalm 146: Laudate Dominum, quoniam bonus est psalmus 'Praise the Lord! For it is good to sing praises to our God' (R. S. V.), although this is far from certain."³¹ På latin är quoniam ett konjunktiv som kan betyda till exempel "då", "nu", "sedan" eller "eftersom ju".³²

Andra ord för vaginan under medeltiden var "tail" som användes för första gången i den meningen år 1367.³³ I William Langlands *The Vision of William concerning Piers the Plowman* står det: "Heo is Tikel of hire Tayl..As Comuyn as þe Cart-wei to knaues and to alle."³⁴ "Tail" har används som slangord för flera olika saker, bland annat för det manliga könsorganet.³⁵ En annan benämning för vaginan är "belle-chose" som dyker upp år 1385.³⁶ Geoffrey Chaucer använder uttrycket i *The Wife of Bath* där "belle" eller "bele" betyder "fint", "söt" eller "vacker" och "chose" betyder "sak" eller "ting".³⁷ Belle-chose betyder alltså en fin eller vacker sak.

Benämningarna "lap", "socket", "trench" och "clicket-gate" används för vaginan i andra halvan av 1400-talet.³⁸ Dock förekommer ordet "lap" i formen "lappes" redan år 1398 i Bartholomew de Glanville's *On the Properties of Things*: "In Siria beþ oxen þat haue no dewe lappis nother fresche lappesvnder þrote".³⁹ "Lap" betyder helt enkelt ett hudveck, vilket syftar på blygdläpparna.⁴⁰ "Trench" och "socket" däremot kan tyckas klinga mer nedvärderande än till exempel "belle-chose". "Trench", det engelska ordet för dike, verkar ha används allegoriskt (dock har jag inga källor som styrker detta). "Socket", som oftast syftar till att något ska föras

²⁵ OED Online, cunt, n.

²⁶ OED Online, cunt, n.

²⁷ Green 2013.

²⁸ OED Online, cunt, n. och quoniam, n. och quaint, n.1.

²⁹ OED Online, quaint, n1.

³⁰ OED Online, quaint, adj., adv., and n.2

³¹ OED Online, quoniam, n.

³² Ahlberg, Lundqvist och Sörbom 1945, s.739.

³³ Green 2013.

³⁴ OED Online, tail, n.1.

³⁵ OED Online, tail, n.1.

³⁶ Green 2013.

³⁷ OED Online, belle, adj. and n. och chose, n.

³⁸ Green 2013.

³⁹ OED Online, lap, n.1.

⁴⁰ OED Online, lap, n.1.

in i det, används idag som benämning för ”eluttag”, men har vid mer än ett tillfälle används för benämning på vaginan.⁴¹ Med ”clicket-gate” menas en port med lås och används av John Skelton år 1499 i *The bowge of courte*: ”[...] How ofte he knocked at her klycked gate.”⁴² Vilket kan tolkas som en benämning som används av personer som inte fått tillgång till en kvinnas vagina, alltså en vagina bakom lås och bom.

Enligt *Green's Timeline* finns inget ord för klitoris dokumenterat på engelska under medeltiden.⁴³ Sexologen Jelte Drenth skriver i sin bok *The Origin of the World: Science and Fiction of the Vagina* att klitoris sällan hänvisas till under medeltiden eftersom dess enda syfte är att tillfredsställa kvinnlig lust, och sådan lust var tabubelagt. I början av 1400-talet postulerade Henri de Mondeville en annan funktion för klitoris; han beskrev det som en extremitet av urinröret och jämförde det med blygdläpparna. Medeltida fysiologer trodde att blygdläpparna hade en funktion i reproduktionen. Drenth skriver att om även klitoris hade en funktion i reproduktionen så var det mer accepterat att skriva och tala om det.⁴⁴

På engelska är det alltså relativt få ord dokumenterade för vaginan under medeltiden, det vill säga att det finns få synonymer för vagina samt få ord för vaginans olika delar, och de ord som fanns syftade på själva slidan eller var vaga termer för hela kvinnans könsorgan (med det eventuella undantaget ”quaint”). I arabiskan rådde motsatt förhållande då flera ord finns dokumenterade, för vaginan såväl som enbart vulvan, klitoris, blygdläpparna etc. I *Encyclopedia of Pleasure* från sent 900-tal räknas olika benämningar för vaginan upp där några är: ”jamish” (en rakad vulva), ”kubas” (en köttig vulva), ”ajamm” (en stor vulva), ”illawz” (en tjock vulva), ”askatan” (blygdläpparna), ”nawf” (klitoris), ”rakab” (könshårsområdet), ”kayn” (insidan av vulvan) och ”mahbil” (slidan). Notera att detta enbart är ett urval och att det finns flera termer för de olika delarna, exempelvis så finns det fyra olika för klitoris.⁴⁵ Vidare så finns det olika benämningar för kvinnor med en viss typ av vulva, till exempel kallades en kvinna med en stor vulva för ”adannakah” eller ”afallagah”.⁴⁶ De tre ord som räknas upp i *Encyclopedia of Pleasure* som fortfarande används idag är: ”rahim” (livmoder eller sköte), ”farj” (används för både kvinnans och mannens kön) och ”kuss” (vulgär benämning för vagina).⁴⁷ Här återser vi ”cu”-prefixet i den arabiska motsvarigheten till ”cunt”.

Kvinnan och sex före och under medeltiden

Det finns flera möjliga anledningar till varför de medeltida britterna har så få ord dokumenterade i jämförelse. En skulle kunna spekulera att de använde fler termer men att dessa inte finns dokumenterade. I denna uppsats utgår jag dock från det skrivna språket, och behöver därmed fråga mig varför så få ord används i *skriftspråket* under den engelska medeltiden. Svaret ligger antagligen i hur de medeltida britterna såg på vaginan och vad som var accepterat att skriva under medeltiden.

⁴¹ OED Online, socket, n.1.

⁴² OED Online, cliket, n.

⁴³ Green 2013.

⁴⁴ Drenth 2005, s.11.

⁴⁵ ‘Alī ibn Naṣr al-Kātib 1977, s.57.

⁴⁶ ‘Alī ibn Naṣr al-Kātib 1977, s.57.

⁴⁷ Myrne, Pernilla; forskare och lärare i arabiska vid Göteborgs Universitet. E-mail. 2016-02-25.

Wolf skriver i *Vagina* att vaginan ansågs vara helig innan medeltiden. Symboler av vaginan är inristade i grottväggar i de tidigaste historiska bosättningarna och de tidigaste artefakterna i mänsklig historia förställer vaginor. Hon skriver även att enligt historiken Riane Eisler tyder detta på ett tidigare tillstånd av ett allenarådande matriarkat.⁴⁸ Genom de antika grekiska filosoferna och med hjälp av de abrahamitiska religionerna förlorade vaginan och kvinnan sin höga status, och övergången till kristendom ledde till att vaginan sågs som särskilt avskryvare.⁴⁹ I boken *Sex in History* av historiken Gordon Rattray Taylor redogör han för hur synen på sex och samlevnad under tiden innan kristendomen ändrats då kristendomen fått fäste; i det förkristna Storbritannien var till exempel mödom inte något beundransvärt och giftermål kunde ofta vara något temporärt eller ett ”proväktenskap”.⁵⁰

Inom kristendomen uppmanades både män och kvinnor att avstå från sex. Särskilt kvinnan ansågs vara en sexuell varelse och enligt den kristna författaren Tertullianus var det kvinnorna som förförde och lurade männen till att ha sex och vaginan var, enligt honom, ”djävulens port”. Endast inom ett äktenskap fick en ha sex.⁵¹ Äktenskap blev dessutom, genom införandet av kristendom, något som kontrollerades av kyrkan. Innan kunde ett par gifta sig genom att helt enkelt etablera ett kontrakt emellan, vilket som tidigare nämnt inte nödvändigtvis behövde gälla livet ut. Kyrkan tog gradvis kontroll över bröllopsceremonin och hur ett äktenskap skulle se ut – det vill säga, att det skulle vara monogamt och gälla tills döden skiljde dem åt.⁵² Även inom ett äktenskap ansågs det vara bra att avstå från sex, något som uppmuntrades av kyrkan bland annat genom att förbjuda sex för annat än fortplantnings skull och genom att begränsa de antal dagar då sex var tillåtet; exempelvis var det förbjudet att ha sex under fastetiden innan påsk och innan jul.⁵³ Inte heller ansågs det vara bra för en man att älska sin fru för innerligt. Detta berodde på idén att den enda kärlek en man kunde hysa för en kvinna var lust, vilket ansågs vara en synd. I *De excusatione coitus* (ungefär ”ursäkt för att ha sex”), en del av den teologiska sammanställningen *Sentenserna*, skriver Lombard att en man som älskar sin fru för innerligt begår en större synd än otrohet.⁵⁴ Om folket faktiskt följde de kristna reglerna varierade antagligen.

Under den kristna medeltiden var det en vanlig ståndpunkt att kvinnan var källan till det onda. Det var kvinnan som förförde mannen, som utan kvinnan hade förblivit ren, och kvinnan var något smutsigt som, genom sin förförelse, kunde leda till sjukdomar och besudling. Då digerdöden härjade blev män rädda att undvika kvinnor och kvinnors sängar eftersom detta kunde leda till en högre risk att bli smittad. Menstruation och barnafödande ansågs vara speciellt smutsigt och en kvinna som fött ett barn behövde bli ceremoniellt renad innan hon fick ta nattvard.⁵⁵ Den ceremoniella reningen av en kvinna som nyss fött barn, så kallad ”kyrktagning”, praktiserades även i Sverige fram till 1880-talet men fick gradvis innebörden av en tacksägelse för att kvinnan överlevt och blivit frisk efter förlossningen.⁵⁶ I Storbritannien fick en

⁴⁸ Wolf 2013, s.166-167.

⁴⁹ Wolf 2013, s.169-176.

⁵⁰ Taylor 1965, s.33.

⁵¹ Wolf 2013, s.175.

⁵² Taylor 1965, s.34-35.

⁵³ Taylor 1965, s.59-61.

⁵⁴ Taylor 1965, s.58.

⁵⁵ Taylor 1965, s.65, 70-71.

⁵⁶ *Nationalencyklopedin*, Kyrktagning.

menstruerande kvinna överhuvudtaget inte befinna sig i kyrkan under medeltiden enligt Taylor. Kvinnan förlorade flera av de rättigheter som hon tidigare haft under romersk lag och ansågs vara mäns egendom. Under medeltiden och ända fram till tidig viktorsiansk tid var det ett brott mot mannens egendom att förföra en gift kvinna eftersom en ansåg att hans egendom fick så kallade skador.⁵⁷

Wolf skriver att mödom prisades av kyrkan under medeltiden, en idé som lever kvar i modern tid. Detta ledde till att ideologin om Jungfru Marias heliga mödom konstruerades av kyrkan, något som inte stöds av de ursprungliga texterna i Nya Testamentet och som tyder på att Maria antagligen hade flera barn.⁵⁸ Att det var nödvändigt för Maria att vara oskuld berodde på påståendet att sex var besudlande, och att Kristus var född av en kvinna skulle innebära att han inte var utan synd. För att Marias mödom skulle vara intakt så påstods det att Gud, eller alternativt arkängeln Gabriel, gjorde Maria gravid genom att blåsa i hennes öra. För att Kristus skulle vara så ren och utan synd som möjligt så har det vid tillfällen även sträckt sig så långt att Marias egen födelse tänktes ha varit en jungfrufödelse.⁵⁹ Den så kallade *immaculata conceptio* ("den obefläckade avlelsen") som innebar att Maria var helt fri från arvsynd blev romersk-katolsk kyrkolära år 1854.⁶⁰

Under slutet av 1400-talet blev häxjakten ett ytterligare sätt att kontrollera och fördöma kvinnlig sexualitet. Wolf skriver: "In community after community, the women identified as 'witches' were often those who were seen as too sexual, or too free." och förklarar vidare att tortyrformerna ofta fokuserade på sexualitet och vaginan.⁶¹ Häxjakten fortsatte genom 1500- och 1600-talet vilket jag vidareutvecklar senare i uppsatsen.

Tabun kring sex, kvinnan och vaginan präglade självklart vad som var accepterat att skriva om, och att engelskan har få ord för vaginan dokumenterade under medeltiden blir allt mer klart. Jonathon Green skriver i *The Vulgar Tongue: Green's History of Slang*:

Given that as regards the West the Middle Ages were for the slang researcher, as Eric Partridge has said, 'the dark ages', if one seeks slang at that time then one must look East and to the Arabic world, which as in medicine and mathematics was not subjected to the limiting obscurities of omnipresent Christianity.⁶²

Utän kristendomen kunde de arabiska författarna skriva om sex utan hinder. Olika sexhandböcker skrevs under medeltiden och senare, bland annat *Encyclopedia of Pleasure* som tidigare nämnt, där allt ifrån enkel anatomi och terminologi till hur reproduktion går till och olika regler för sex redogörs.⁶³

Ibn Sīnā (d. 1037 e.v.t.), filosof, läkare och vetenskapsman, postulerade att kvinnan hade en slags inåtvänd version av det manliga könsorganet. Vidare påstod han att det fanns en slags kvinnlig sperma som spelade lika stor roll under reproduktion som den manliga sperman, och för att en befruktning ska kunna ske så var det nödvändigt att både mannen och kvinnan fick orgasm. Detta var inte en enad åsikt i arabvärlden; filosofen Ibn Rushd (d. 1198 e.v.t.) hade en

⁵⁷ Taylor 1965, s.65, 70-71.

⁵⁸ Wolf 2013, s.175-176.

⁵⁹ Taylor 1965, s.66-67.

⁶⁰ *Nationalencyklopedin*, Immaculata conceptio.

⁶¹ Wolf 2013, s.177-178.

⁶² Green 2015, s.22.

⁶³ Se 'Alī ibn Naṣr al-Kātib Hasan 1977.

Aristotelisk ståndpunkt där varken kvinnliga testiklar eller sperma finns och kvinnan har en mer passiv roll. Enligt Ibn Rushd så hade kvinnans sperma, även om den fanns, varit helt irrelevant och inte spelat någon roll i befruktning överhuvudtaget. Dessutom behövde kvinnan inte få orgasm för att ett barn skulle bli till; något han bekräftat genom att lyssna på flera kvinnor som berättat att de blev gravida utan att känna någon njutning. Dock var det en vanligare med Ibn Sīnās ståndpunkt, det vill säga att en kvinnlig orgasm var lika viktig som den manliga för att befruktning skulle ske. Att etablera en fysiologisk koppling mellan kvinnans orgasm och fortplantning var en stor del i att godkänna kvinnlig sexualitet, tillsammans med de medicinska fördelar som sex påstods ha.⁶⁴

Genom att jämföra de manliga och kvinnliga könsorganen och roll i fortplantning på ovan vis så möjliggörs två olika slutsatser: antingen är mannen och kvinnans roll lika viktiga eller så är kvinnans roll mindre och inte lika viktig. Kvinnans roll kan alltså inte vara större eller viktigare än mannens.⁶⁵ Oavsett vilken av dessa synsätt en har så var kvinnlig sexualitet och vaginan alltså inte något skamligt i arabvärlden under medeltiden på det vis som det var i det kristna Storbritannien, och till följd av detta finns det fler och tydligare benämningar för vaginan bevarade i arabiska texter än i engelska.

1500-talet och början på 1600-talet

Häxor och tortyr

Mot slutet av medeltiden utfärdade påve Innocentius VII bullan *Summa desiderantes* (ungefär ”den högstes önskan”), vilket ofta beskrivs som bullan mot häxkonst, men historiken Gordon Rattray Taylor skriver att denna beskrivning inte helt stämmer. Enligt hans tolkning är bullan inte mot all häxkonst utan snarare en bulla mot viss typ av häxkonst, den som associeras med problem med fertilitet, psykisk impotens och frigiditet.⁶⁶ Ett utdrag ur bullan som Taylor citerar i egen engelsk översättning från latinet ur J.P. Mignes *Patrologica Cursus Completus* är:

It has indeed lately come to Our ears ... that in some parts of Northen Germany ... many persons of both sexes ... have abandoned themselves to the devils, incubi and succubi⁶⁷, and by their incantations, spells and conjurations ... have slain infants yet in their mother's womb, as also the offspring of cattle, have blasted the produce och the earth [...] they hinder men from performing the sexual act and women from conceiving, whence husbands cannot know their wives, nor wives recieve their husbands....⁶⁸

Taylor drar slutsatsen att häxjakten som pågick i Europa under medeltiden och ungefär fram till 1600-talet alltså inte var motstånd mot magi utan snarare hade sina rötter i vissa sexuella fenomen som manifesterades på grund av en besatthet av sex hos utredarna. Detta var inte något som framträtt hos en eller några personer, som påven eller de olika utredarna, utan var ett

⁶⁴ Suad 2006, s.401-403.

⁶⁵ Suad 2006, s.401.

⁶⁶ Taylor 1965, s.112.

⁶⁷ Succubi är sexuella demoner, inccubi är deras manliga motpart.

⁶⁸ Taylor 1965, s.112.

resultat av medeltiden och kyrkans syn på sex. Sex var en tabu som orsakade skam och skuld, vilket kunde leda till psykisk impotens. Taylor menar att denna skam kan ha lett till det som kyrkan uppfattade som ett omfattande hot mot fertilitet. Detta har i sin tur lett till häxan som syndabock. Taylor ger fyra anledningar till häxjakten: dyrkandet av den behornade guden i bl.a. Frankrike⁶⁹, sexuellt grundad hysteri och vanföreställningar, andra oförklarliga sjukdomar som till exempel epilepsi, och det faktiska utförandet av magiska rutiner.⁷⁰

Både kvinnor och män anklagades för häxkonst, men majoriteten av de anklagade var unga flickor från 14 år och äldre.⁷¹ Det var ett allmänt antagande att alla häxor hade haft sex med djävulen och att all häxkonst kom från köttslig lust, där kvinnor ansågs vara omätliga.⁷² Någon som var anklagad för häxkonst torterade tills de erkände och brändes sedan på bål.⁷³ Wolf menar att för flickorna och kvinnorna var tortyrmetoden riktad mot deras sexualitet. En metod som användes var "The Pear of Anguish" ("smärtans päron"): en päronformad anordning av järn som kunde expanderades. När det användes på män fördes det in i munnen, när det användes på kvinnor fördes det in i vaginan.⁷⁴

Termer för detta kan inte hittas i *Green's Timeline*, men "witches mark" eller "devil's mark" var något som utredare letade efter i kvinnors vaginor.⁷⁵ Att hänvisa till vaginan som "the devil" och "hell" är något som uppstod i samband med häxjakten och som lever kvar än idag.⁷⁶

Reformationen, renässansen och Shakespeare

I början av 1500-talet hade Henrik VIII ingen manlig arvinge genom sitt äktenskap med Katarina av Aragonien och bad därför den romerska kyrkan om en annullering av äktenskapet. När kyrkan inte godkände annulleringen bröt kungen med Rom och den katolska kyrkan, och etablerade den engelska kyrkan där han själv blev överhuvud år 1534.⁷⁷ Efter att Henrik VIII:s andra arvingar satts ur spel tog slutligen hans dotter Elisabeth I över tronen och då var England ett splittrat land med både katoliker och protestanter. Elisabeth I fastställde protestantism som den statliga religionen, dock utövades katolicismen fortfarande på vissa håll.⁷⁸

Den engelska reformationen sammanföll med intåget av renässansen vilket, enligt Taylor, skapade en sexuell balans. Han skriver att reformationen var patriarkalisk och begränsande, renässansen matriarkalisk och produktiv.⁷⁹ Vidare förklarar han att tider med sexuell balans är svårare att redogöra för; det finns inga berättelser som är skandalösa eller stränga regler som är begränsande och således är det oftast nödvändigt att studera tidens dramer för att få en inblick i tidsepokens sexuella moral.⁸⁰ Wolf skriver att idén om vaginan som avskryvård och ondskefull fortfarande finns kvar i kulturen under 1500-talet.⁸¹

⁶⁹ Taylor jämför dyrkandet av den hedniska behornade guden i Frankrike med de sexuella riterna i samband med dyrkandet av den grekiska guden Dionysos.

⁷⁰ Taylor 1965, s.112-120.

⁷¹ Taylor 1965, s.114.

⁷² Taylor 1965, s.117-118.

⁷³ Taylor 1965, s.114.

⁷⁴ Wolf 2013, s.178.

⁷⁵ Wolf 2013, s.178.

⁷⁶ Hunt.

⁷⁷ Blake 2001, s.64.

⁷⁸ Blake 2001, s.71.

⁷⁹ Taylor 1965, s.145, 148.

⁸⁰ Taylor 1965, s.148.

⁸¹ Wolf 2013, s.181-182.

Under 1500-talet verkar en tendens börja med matrelaterade ord för vagina, ord som ”oven”, ”pudding”, ”plum-tree”, ”beef”, ”honey-pot”, ”bumble-broth” och senare ”dripping pan” och ”kettle” återfinns i *Green’s Timeline*. Andra termer är i renässansens anda, som exempelvis ”altar of Venus” och ”Venus’s glove”.⁸² Det vanligaste som återfinns är dock anspelningar och ordvitsar på ordet ”cunt”, Wolf skriver att: ”By Shakespeare’s time, *cunt* and *twat* were both considered obscene; which led the playwrights of the time to use punning and allusion their meaning directly enough – yet seemingly indirectly.”⁸³ Om ordet ”twat” fanns under Shakespeares tid har jag dock inte kunnat hitta belägg för då *Green’s Timeline* och *Oxford English Dictionary* bägge placerar första skrivna användningen av ”twat” år 1656.⁸⁴ Dock kan ordet ändå ha funnits i tal.

Olika varianter och anspelningar på ”cunt” är bland annat ”cunny”, ”cony”, ”nonny-nonny”, ”hey-nonny-no”, ”quiver”, ”tu quoque” och ”conyborough”.⁸⁵ Shakespeare, som tidigare nämnt, använde sig av anspelningar och ordvitsar i sina verk. I *Love’s Labour’s Lost* säger clownen Costard: ”O’ my troth, most sweet jests! most incony vulgar wit!”⁸⁶ där ”incony” kan vara en anspelning på ”cony”. I Shakespeares sonett 20 skriver han om en man som är lika vacker som en kvinna, och med en kvinnas ömma hjärta.

A woman’s face, with nature’s own hand painted,
Hast thou, the master-mistress of my passion;
A women’s gentle heart, but not acquainted
With shifting change, as is false woman’s fashion; [...] ⁸⁷

Hunt skriver att ”acquainted” här är en anspelning på både ”cunt” och ”quaint”.⁸⁸ Att föremålet för sonetten inte är ”acquainted” kan alltså betyda att han inte har en vagina, såväl som att vara ovan med ”shifting change”. Ännu ett exempel på ordvits av ”cunt” är från *Hamlet* när Hamlet skämtar med Ophelia i akt III, scen II. Hamlet har beställt en pjäs som ska visas och förhoppningsvis avslöja om den nya kungen Claudius har mördat den förre kungen; Hamlets far, genom att studera Claudius reaktion när ett mord sker i pjäsen, och Hamlet går till Ophelia för att kunna se på pjäsen tillsammans med henne:

Ham. Lady, shall I lie in your lap? [*Lying down at Ophelia’s feet*]
Oph. No, my lord.
Ham. I mean, my head upon your lap?
Oph. Ay, my lord.
Ham. Do you think I meant country matters?
Oph. I think nothing, my lord.
Ham. That’s a fair thought to lie between maid’s legs.
Oph. What is, my lord?
Ham. Nothing.
Oph. You are merry, my lord.⁸⁹

⁸² Green 2013.

⁸³ Wolf 2013, s.182.

⁸⁴ Green 2013 och OED Online, twat, n.

⁸⁵ Green 2013.

⁸⁶ Shakespeare 1970, s.169.

⁸⁷ Shakespeare 1970, s.1045.

⁸⁸ Hunt.

⁸⁹ Shakespeare 1970, s.962.

”Country matters” är här en uppenbar anspelning på ”cunt”. Hunt skriver att Shakespeare gjorde ordvitsen så tydlig som möjligt, dels genom att betona uttalet i ”country” så att det blev ett tydligt ”cunt-ry”, och dels genom Hamlets förfrågan att ligga i Ophelias knä.⁹⁰ Som ovan nämnt så var ordet ”lap” som betyder ”knän” även ett ord för vagina. Dock är ”country matters” inte den enda ordvitsen i dialogen, något som Hunt skriver om. Ophelia svarar att hon inte tänker på något (”nothing”) varpå Hamlet svarar att det är en trevlig tanke att ligga mellan en jungfrus ben. ”Nothing” var också ett ord för vagina vilket Hamlet anspelar på. Ophelia frågar vad han menar med detta varpå Hamlet svarar ”Nothing.” och det görs tydligt att Ophelia nu förstår hans skämt när hon säger ”You are merry, my lord.”⁹¹

Enligt Dr. Reese som Wolf återger så är: ”[...] in Shakespeare, the vagina is often punned upon and used as a metaphor for the ’otherness’ of femininity, the unruliness of female sexuality and the ’diseased’ and ’contaminating’ natures of both the female body and female speech as they were understood at the time.”⁹² ”Nothing” i exemplet ovan betyder troligen ”no thing”, alltså avsaknaden av mannens ”thing”. Till skillnad från exemplet ur *Hamlet* så är vaginan inte alltid något roligt eller önskvärt i Shakespeares verk. Wolf skriver att den kristna synen på vaginan som avskryvård och djävulsk framgång i bland annat *King Lear* då helvetet och vaginan blir en och samma sak. King Lears ilska mot kvinnan och vaginan, och liknelsen med vaginan och helvetet, framgår i hans monolog i akt IV, scen VI:

Down from the waist they are centaurs,
Though women all above:
But to the girdle do the gods inherit,
Beneath is all the fiends’; there’s hell, there’s darkness,
There is the sulphurous pit, burning, scalding, stench, consumption; - fie, fie, fie!
pah, pah!⁹³

Wolf skriver att jämförelsen med vaginan som ett landskap är en standard i renässansens retorik, från ”sulphurous pit” i *King Lear*, till en bukolisk källa som i *Venus and Adonis*.⁹⁴ I dikten *Venus and Adonis* ska Adonis ut och jaga när han blir förförd av Venus som säger:

Within this circuit of this ivory pale,	230
I’ll be a park, and thou shalt be my deer;	231
Feed where thou wilt, on mountains or in dale:	232
Graze on my lips; and if those hills be dry,	233
Stray lower, where the pleasant fountains lie. ⁹⁵	234

⁹⁰ Hunt.

⁹¹ Hunt.

⁹² Wolf 2013, s.179-180.

⁹³ Shakespeare 1970, s.885.

⁹⁴ Wolf 2013, s.179.

⁹⁵ Shakespeare 1970, s.1015.

Den doftande trädgården

I Pelle Fritz-Crones översättning från år 1966 av *Den doftande trädgården* påstås det att Shejk Nefzaoui⁹⁶ skrev verket i början av 1500-talet, men att detta inte är säkert.⁹⁷ Senare källor menar att texten skrevs tidigare än 1500-talet.⁹⁸

Den doftande trädgården (svensk översättning av arabiska) är till skillnad från *Encyclopedia of Pleasure* (engelsk översättning från arabiska), anekdotisk och är troligen skriven med avsikt för att vara humoristisk och stimulerande.⁹⁹ Den tidigare *Encyclopedia of Pleasure* var däremot medicinsk såväl som terminologisk och litterär.¹⁰⁰ Detta innebär en väsentlig skillnad i stil och innehåll i de olika texterna, vilket en behöver ha i åtanke när en jämför dem. I kapitel 9 av *Den doftande trädgården* redogör Nefzaoui för de kvinnliga könsdelarnas olika namn. Där räknar han upp 19 olika benämningar och ger en förklaring samt, i vissa fall, en anekdot.¹⁰¹ Vissa ord som nämns i *Encyclopedia of Pleasure* återkommer i *Den doftande trädgården*, bland annat ”kuss”¹⁰², som Nefzaoui beskriver som det vanligaste ordet för vagina, och att det används mest när en talar om en ung kvinna. Andra ord som återkommer är ”farj” och ”hir”.¹⁰³

Det brittiska sättet att använda ordvitsar och anspelningar istället för att säga ett visst ord rakt ut, som ”low country” istället för ”cunt”, verkar inte finnas här. Ordet ”farj” används som ett slags neutralt ord när författaren förklarar de 19 andra benämningarna som är mer färgstarka. Det finns ord för bland annat en mager vulva, för en jungfrus vulva, för en vagina med ett högt venusberg och för en vagina som tillhör någon som kissar högljutt. Några exempel på förklaringar för orden är:

8. *El guenfond*: igelkotten. Det är en gammal skröplig kvinnas vulva, och hennes hud är på grund av ålder rynkig och grov.

[...]

11. *El tseguil*: den påträngande. Det är en vulva som inte sparar någon lem. Om man tillbringade hundra nätter med den och trängde in i den hundra gånger var natt skulle den bli varken trött eller mätt, utan skulle snarare be om mer. Här är rollerna ombytta; det är lemman som försvarar sig och ber att få slippa. Emellertid är den mycket sällsynt och finns bara hos kvinnor som är lågande heta.¹⁰⁴

Något intressant är att Nefzaoui räknar upp 17 fler benämningar för mannens könsdelar än för vaginan, och inkluderar ofta betydligt längre förklaringar.¹⁰⁵ Vad detta beror på är svårt att säga.

⁹⁶ Detta är inte hans riktiga namn och han återges även som Muhammad Al-Nafzawi.

⁹⁷ Fritz-Crone, Pelle. Inledning. I Nefzaoui 1966, s.8.

⁹⁸ Everett K. Rowson skriver att *Den doftande trädgården* skrevs under början av 1400-talet. Se Rowson 2006, s.58.

⁹⁹ Rowson 2006, s.58.

¹⁰⁰ Rowson 2006, s.49.

¹⁰¹ Nefzaoui 1966, s.124-127.

¹⁰² Notera att Pelle Fritz-Crone har valt andra transkriberingar, till exempel transkriberar han ”كس” som ”keuss”, där Adnan Jarkas och Salah Addin Khawwam har valt ”kuss”. Jag använder mig av den senare transkriberingen. Se Abu l-Hasan ‘Alī ibn Naṣr al-Kātib 1977, s.57 och Nefzaoui 1966, s.125.

¹⁰³ Nefzaoui 1966, s.124-125. Se även Al-Nafzawi 1997, s.83.

¹⁰⁴ Nefzaoui 1966, s.126.

¹⁰⁵ Nefzaoui 1966, s.113-123.

Den öppenhet kring vaginan som finns beror fortfarande på att det i arabvärlden ännu inte finns något religiöst tabu för den. I *Den doftande trädgården* hyllas kvinnan till viss del, men då endast den kvinna som uppfyller mannens ideal kring att se ut på ett visst sätt, vara blygsam, omhändertagande och pryd men tillmötesgående mot sin man. En kvinna som inte uppfyller kraven är sedd som avskyvärd. Liknande krav ställs även på kvinnans vagina.¹⁰⁶

1600-talet

Latinets arv och fler slangord

Ordet ”pudendum” är ett ord som än idag används som medicinsk term för de yttre könsorganen. Enligt *Oxford English Dictionary* användes det vid ett tillfälle under 1300-talet och då i den engelska översättningen¹⁰⁷ av det latinska verket *De Proprietatibus Rerum* (ungefär ”Om tingens egenskaper”).¹⁰⁸ I slutet av 1500-talet så används det igen och blir under 1600-talet och framåt ett alltmer förekommande ord. ”Pudendum” eller ”pudenda”(plural) är ett låneord från latin vilket betyder ”det som en bör skämmas över” och användes i latin som ett ord för såväl manligt som kvinnligt könsorgan. Det var ett ord som användes med en skamlig och äcklad ton.¹⁰⁹ I engelskan började ”pudendum” användas som term för de kvinnliga yttre könsorganen i slutet av 1500-talet och framåt. I Thomas Herberts *A relation of some yeares trauaile, begunne anno 1626. into Afrique and the greater Asia* skriver han: ”She [sc. a Hottentot]¹¹⁰ will immediatly pull by her flap, and discover her *pudenda*.”¹¹¹

”Vulva” är ännu ett ord för de kvinnliga yttre könsorganen som kommer från latin. Vad vi vet så används det för första gången på engelska i slutet av 1500-talet och förekommer därefter under 1600-talet och framåt, bland annat i den medicinska handboken *Bate's dispensatory* av William Salmon från år 1694: ”Anoint the Vulva and Womb with this mixture.”¹¹² ”Vulva”, ”vulua” eller ”uuvula” betydde ”livmoder” på latin men hade en skiftande betydelse som ibland sträckte sig till andra delar av vaginan.¹¹³ Också ”uterus”, ett till ord som betyder ”livmoder” på latin infördes i engelskan under 1600-talet och då med samma innebörd.¹¹⁴

År 1634 använder Alexander Read ordet ”labia” I *The manuell [sic] of the anatomy of the body of man*: ”In the externall part..first [sic] appeare labia, the lippes which are parted by the magna rima or fossa, the large chinke.”¹¹⁵ Enligt *Oxford English Dictionary* är detta första gången ordet används så på engelska. ”Labia” (singularis ”labium”) betyder ”läppar” på latin och fick i engelska betydelsen ”blygdläppar” i benämningen ”labia pudendi” som oftast förkortas till endast ”labia”.¹¹⁶

¹⁰⁶ Nefzaoui 1966 s.37,61,124-127.

¹⁰⁷ Det vill säga översättningen av John Trevisa.

¹⁰⁸ OED Online, pudendum, n.

¹⁰⁹ OED Online, pudendum, n. Se även Adams 1982, s.51,55.

¹¹⁰ Sic!

¹¹¹ OED Online, pudendum, n.

¹¹² OED Online, vulva, n.

¹¹³ Adams 1982, s.104-106.

¹¹⁴ OED Online, uterus, n. Se även Adams 1982, s.100.

¹¹⁵ OED Online, labium, n.

¹¹⁶ Ahlberg, Lundqvist och Sörbom 1945, s.482-483. Se även OED Online, labium, n.

Ordet "vagina" används för första gången år 1682 av Thomas Gibson i *The Anatomy of Humane Bodies epitomized ... By a Fellow of the College of Physicians*: "It has passages..for the neck of the Bladder, and in Women for the vagina of the Womb."¹¹⁷ Även "vagina" kommer från latin där ordet har betydelsen "svärdslida" eller "skida".¹¹⁸

Även "clitoris" används i engelska för första gången under 1600-talet av två olika personer vid tre tillfällen, alla tillfällen då i medicinsk kontext. De två första gångerna var i Helkiah Crookes *Μικροκοσμογραφία: a description of the body of man* från år 1615 och tredje gången år 1650 i John Bulwers *Anthropometamorphosis*: "Cutting the Clitoris..which [sic] is revera a little Yard."¹¹⁹ "Clitoris" kan även betyda en del av det manliga könsorganet så väl som en del av det kvinnliga. Det användes inte i någon engelsk publicerad text under 1700-talet och dyker upp igen under 1800-talet. Ordet kommer från det grekiska ordet "κλειτορίς" vilket kan ha uppkommit ur "κλείειν" som betyder "att stänga".¹²⁰

Förutom de alltmer vanligt förekommande medicinska termerna så uppkommer alltmer slangord för vagina. Fler anspelningar på "cunt" så som: "contrapunctum", "coney-court", "conundrum" och "cony-berry" används. Även "nether lips" används, och flera ord som anspelar på vatten: "ducking-pond", "watergap" och "watermill" är några exempel.¹²¹ Ett ord som kommer att kvarstå är "twat" vilket används för första gången år 1656. "Twat" är ett vulgärt ord för vagina och som under 1900-talet kommer att användas som ett skällsord. Det är otydligt hur ordet kan ha uppstått.¹²² Fler ord för vagina som används under 1600-talet anspelar på hud, till exempel "skin-coat" och "flapdoodle", andra är varianter på "box" som till exempel "tinderbox" och "pin-box".¹²³

I slutet av 1600-talet, år 1699, används ordet "pussy" för första gången som ett ord för vagina. Det hade tidigare varit slangord och smeknamn för en trevlig och älskvärd kvinna.¹²⁴

I arabvärlden tillkommer inte några nya ord utan de som tidigare används kvarstår. Everett K. Rowson skriver att de texter som nu produceras imiterar tidigare verk:

The Arabic literature of the sixteenth through nineteenth centuries has traditionally been viewed as a vast wasteland of banal imitation of earlier glories, further marred by an obsessive preoccupation with rhetorical excess at the expense of either meaningful content or valid aesthetic objectives. While this view has come under increasing attack, a lack of adequate scholarly research precludes offering anything but the most impressionistic observations about the Arabic erotica of this period. Certainly works in the traditional mold [sic] continued to be produced, although none seemed to have attained particular fame.¹²⁵

¹¹⁷ OED Online, vagina, n.

¹¹⁸ Ahlberg, Lundqvist och Sörbom 1945, s.909.

¹¹⁹ OED Online, clitoris, n.

¹²⁰ OED Online, clitoris, n.

¹²¹ Green 2013.

¹²² Green 2013. Se även OED Online, twat, n.

¹²³ Green 2013.

¹²⁴ Green 2013. Se även OED Online, pussy, n.1 and adj.2. Ett exempel på användandet av "pussy" som ett ord för en älskvärd kvinna är en sång från ca år 1560 från sångboken *Jacobite songs and ballads of Scotland from 1688-1746* av Thomas Wright: "Adew, my pretty pussy, You pynche me very nere." (OED Online, pussy, n.1 and adj.2.)

¹²⁵ Rowson 2006, s.59.

Kvinnan under 1600-talet

I Antonia Frasers bok *The Weaker Vessel*, om kvinnan i 1600-talets England, sägs det att en kvinna sällan kunde skiljas eller separera från sin man om han var otrogen. Om det var hon som var otrogen kunde dock mannen skiljas från henne. Att ”skiljas” i dagens mening var inte något en kunde göra på 1600-talet, men det fanns olika former av separation, vilket oftast innebar att de båda parterna varken fick gifta om sig eller ha umgänge med någon annan. Då kvinnan separerade från mannen var det oftast på grund av misshandel.¹²⁶ Ett stort problem för en kvinna som ville skiljas var hur hon skulle klara sig ekonomiskt. Fraser skriver: ”A wife was unlikely to secure any kind of maintenance if she separated from her husband, and legally had of course no money of her own, all of this having being handed over to her spouse on marriage.”¹²⁷

Frasers boktitel *The Weaker Vessel* (ungefär ”det svagare kärlet”) hänvisar till ett citat i King James-bibeln (en engelsk översättning av bibeln från år 1611), Sankt Petrus råder kvinnor att vara underordnade sina män, och råder männen att ge ”honour unto the wife, as unto the weaker vessel, and as being heirs together of the grace of life.”¹²⁸ Kvinnan sågs som svag under 1600-talet, såväl fysiskt som psykiskt och moraliskt, och därför var det nödvändigt för männen att ha överseende med kvinnan. Synen på kvinnan som närmare djävulen, för att hon var för svag för att motstå hans lockelser, är något som återkommer från medeltiden.¹²⁹ Att kvinnan var fysiskt svagare var vedertaget, men att hon var psykiskt och själsligt svagare var inte det; William Austin skrev i en bok från 1637 att själarna är desamma för män och kvinnor, eftersom själen inte har kön.¹³⁰

Kvinnans plats under 1600-talet var som någons fru. Medeltidens hyllning av kvinnan som är oskuld är nu utbytt mot hyllningen av familjeidealet.¹³¹ En ogift kvinna hade enligt Fraser ingen plats i samhället.

In seventeenth-century England, neither legally nor psychologically was there a proper place for the unmarried female or 'maid' – the term was generally in use in 1600 – except on her way to marriage. Psychologically, it was hard to look on a young woman as a heroine.¹³²

Fraser skriver att kvinnornas framgång ignorerades och undertrycktes under 1600-talet, något som blev allt mer vanligt och utspritt. Det fanns kvinnliga författare och intellektuella, men dessa hänades och ignorerades.¹³³

Taylor beskriver slutet av 1500-talet och början av 1600-talet som en mer sexuellt avslappnad period än tidigare.¹³⁴ Bland annat är detta den tid då Shakespeare är verksam. Den sexuellt avslappnade perioden varar fram till åtminstone år 1630 då puritanismen fick större inflytande. Puritanerna var stränga protestantiskt kristna med en tydlig patriarkal ståndpunkt. De trodde på, och förföljde häxor långt efter att resten av Europa hade övergett idén, och

¹²⁶ Fraser 1984, s.291-296.

¹²⁷ Fraser 1984, s.292.

¹²⁸ Fraser 1984, s.1.

¹²⁹ Fraser 1984, s.1-2.

¹³⁰ Fraser 1984, s.3.

¹³¹ Fraser 1984, s.146-147.

¹³² Fraser 1984, s.146

¹³³ Fraser 1984, s.334.

¹³⁴ Taylor 1965, s.157.

kvinnosynen var lik den medeltida synen på kvinnan som ond.¹³⁵ I *Sexualitetens historia* beskriver den franska filosofen Michel Foucault början av 1600-talet som en öppen och oåterhållsam tid som senare avbryts och byts ut mot en mer sträng tid:

I början av 1600-talet förekom en viss öppenhjärtlighet, sägs det. Man sökte inte dölja sina förhållanden; ord uttalades utan överdriven återhållsamhet, saker berättades utan större omskrivningar [...] Efter denna fulla dager skulle en hastig skymning ha följt, som ledde fram till den viktorska borgerlighetens evinnerliga mörker. Sexualitetens blir då ordentligt inlåst. Den flyttar inomhus. Den äktenskapliga familjen konfiskerar den. Och ställer den helt och hållet i fortplantningens tjänst. Kring könet råder tystnad.¹³⁶

Senare i texten beskriver Foucault 1600-talet som början av undertryckningen av könet.¹³⁷ Av Taylors historiska översikt att döma verkar det snarare vara en återkomst av medeltidskyrkans återhållsamhet.¹³⁸

Samuel Pepys

Samuel Pepys föddes år 1633 och dog 1703 och levde således i den tid då sexualiteten var, som Foucault beskriver, inlåst.¹³⁹ Pepys var en tjänsteman som senare blev Clerk of the Acts vid amiralitetet. Mellan 1 januari år 1660 till och med 31 maj 1669 skrev han en utförlig dagbok om sitt liv. I dagboken berättar han helt ärligt och utan hämningar om allt från sitt arbete till sina sexuella eskapader. Jane Lundblad som är en översättare av Pepys dagbok beskriver Pepys ärlighet som "[...] i enstaka fall bli[r] pinsam".¹⁴⁰ Dagboken ger inte endast en bild av vem Samuel Pepys var utan även om England under 1600-talets andra hälft. Kvinnorna i Pepys närhet beskrivs oftast som medgörliga och tillåtande, men även ibland osympatiska och till och med arga.

Pepys skrev sin dagbok i en typ av kodad stenografi för att inte vem som helst skulle kunna läsa den. Han skrev om sina mest hemliga affärer i en slags blandning av engelska, spanska, franska och italienska. Det var inte förrän prästen J. Smith avkodade dagboken under 1800-talet som den kunde utges och då var den till viss del censurerad.¹⁴¹ Än idag är många utgåvor censurerade, och det kan vara svårt att hitta en ocensurerad version. Claire Tomalin ger i boken *Samuel Pepys. The Unequalled Self*, en bok om de delar som ofta censureras, en förklaring till dessa kodade delar av dagboken.¹⁴²

De ord som Pepys använde för vagina var huvudsakligen "sak" eller "ting" på olika språk. "Cosa", som är spanska för "ting", är något som återkommer. Han skriver då "la cosa" när han syftar till vagina, och "me cosa" när han syftar till sitt eget könsorgan. Ett exempel är hans dagboksinslag från 25 oktober 1668: "[...] first with my hand tocar la cosa de our Deb in the coach – ella being troubled at it – but yet did give away to it".¹⁴³ Han använder även ordet

¹³⁵ Taylor 1965, s.157-159.

¹³⁶ Foucault 2002, s.33.

¹³⁷ Foucault 2002, s.39.

¹³⁸ Taylor 1965, s.27-158.

¹³⁹ Lundblad 1971, s.5.

¹⁴⁰ Lundblad 1971.

¹⁴¹ Lundblad 1971, s.7.

¹⁴² Tomalin 2003.

¹⁴³ Tomalin 2003, kap.19.

“cunny”, Tomalin skriver: “Then one evening Elizabeth, ‘coming up suddenly’, found him embracing Deb ‘with my main in her cunny. I was at a wonderful loss upon it, and the girl also.’”¹⁴⁴ Elizabeth var Pepys fru, och trots att han hade haft umgänge med kvinnor vid flera tillfällen innan så var detta första gången Elizabeth fick reda på det. Hans fru blev väldigt upprörd och berättade för Pepys att hon var katolik, något hon visste skulle göra honom upprörd. När hon senare fick reda på att Pepys och Deb hade haft sex en gång till sade hon att hon kunde lämna honom, om han gav henne några hundra pund. De fortsatte att vara gifta, och Pepys fortsatte att vara otrogen med olika kvinnor.¹⁴⁵ Pepys besökte även ofta flera bordeller. Under 1600-talet fanns det gott om bordeller och prostituerade, såväl i London som i andra stora städer.¹⁴⁶ Under 1700-talet blir sedan vissa ord för vagina även ord för prostituerad (se nedan).

De tillkomna latinska begreppen är direkt kopplade till de alltför medicinska böckerna som skrevs under 1500- och 1600-talet. En skulle kunna spekulera att familjeidealet har frambringat en mer medicinsk syn på kvinnans könsorgan då det blir mer till att föda barn än något annat. Som ovan nämnt så har barnafödandet gett vaginan sin legitimitet rent historiskt, och gjort det mer acceptabelt att skriva om det. Men om detta är fallet är enbart spekulativt.

1700-talet

Nya och gamla ord

”Cunt” som ovan nämnt kan dateras till år 1230, och var då inte ett vulgärt ord. På 1700-talet används det fortfarande men har gradvis fått status som ett av de mest vulgära orden. Francis Grose beskriver “cunt” i boken *Classical Dictionary of the Vulgar Tongue* som: “[...] a nasty name for a nasty thing.”¹⁴⁷ Olika variationer av ”cunt” är också vanligt förekommande, som “cunny”, “quondam”, “coney-hall” och ”quim”.¹⁴⁸ I *The Gentleman’s Bottle Companion* från 1768, en samling roliga visor, skämt, historier med mera, står det: “I wonder how young men can fancy my quim, It’s as black as the devil and scarlet within.”¹⁴⁹ “Lap”, är nu inte lika vanligt, men gör en comeback under 1800-talet.¹⁵⁰ ”Twat” används fortfarande, såväl som ”pussy” och ”tail”. I *The Merry-Thought: or the Glass-Window and Bog-House Miscellany*, en samling historier från 1731 står det i en berättelse daterat 1727: ”Jenny [...] Turns up her Eyes, and rails at naughty Folks; / But in a private Room, turns up her trech’rous Tail”.¹⁵¹ Och i sångsamlingen *Pills to Cure Melancholy* från år 1719 av Tomas D’Ufrey står det: ”I took her by the lilly white Hand, / And by the Twat I caught her”.¹⁵² Förutom “pussy” så introduceras “kitty” som ett ord för vagina, och även “tabby” (som syftar till ”tabby cat”).¹⁵³ I sångsamlingen

¹⁴⁴ Tomalin 2003, kap.19.

¹⁴⁵ Tomalin 2003, kap.19.

¹⁴⁶ Fraser 1984, s.414-415.

¹⁴⁷ Green 2010, vol.1 s.1455.

¹⁴⁸ Green 2013.

¹⁴⁹ OED Online, quim, n.

¹⁵⁰ OED Online, lap, n.

¹⁵¹ Green 2010, vol.3 s.1515.

¹⁵² Green 2010, vol.3 s.1814.

¹⁵³ Green 2013.

Festival of Anacreon från år 1788 av Captain Morris med fler, står det i del II: "Dolly could never see where was the harm. To suffer her master to keep tabby warm."¹⁵⁴

Venus-tendensen som började under renässansen är nu vanligt slang under 1700-talet. *Green's Timeline* listar följande ord och datum: "Garden of Venus" (1707), "Venus's mark" (1719), "Venus's honeypot" (1719), "Venus's field" (1749), "Venus's Hall" (1750), "Shrine of Venus" (1775) och "Grove of Venus" (1797).¹⁵⁵ "Venus" betydde förutom könet också en vacker kvinna, en charmig kvinna eller sexuellt begär.¹⁵⁶ I en engelsk översättning av *The satires of Horace* från år 1746 står det: "An honest Venus will indulge your Flame."¹⁵⁷

En tendens som tar fart är den med kvinnonamn eller specifika kvinnor som ord för vagina.¹⁵⁸ "Laycock" är ett namn som anspelar på både "lay" och "cock", och som används i flera former under 1700-talet, däribland "Miss Laycock", "Nancy Laycock" och "Lady Laycock".¹⁵⁹ Dessa namn kunde även användas som pseudonym för prostituerad, Jonathon Green citerar *Kitty's Attalantis*: "Recieved of John Goodcock, esq; the sum of five guineas, for my maidenhead: which is more than any of the *Badcocks* in the parish wou'd give. NANCY LAYCOCK."¹⁶⁰ "Cock" var ett populärt ord, vilket också märks i användningen av "cockloft", "cock-pit", "cock lane" etc. som ord för vagina under 1700-talet.¹⁶¹ "Bookbinders wife" var ett skämtsamt ord för vagina, Jonathon Green förklarar det som: "play on 'her' occupation: 'manufacturing in the sheets'".¹⁶² Fler ord syftade till "pleasure", "love" eller naturen så som "nest in the bush" och "mossy vale", och även "snatch" introducerades.¹⁶³

Fanny Hill och Farliga Förbindelser

John Cleland (1709-1789) föddes i Kingston upon Thames nära London, där han hade en bekväm uppväxt. Vid 13-års ålder slutade han sina studier och påbörjade en karriär med det Ostindiska Kompaniet och levde i över ett decennium i Bombay, för att sedan återvända till England urfattig. År 1748 blev han arresterad för obetalda skulder, och när han var i fängelse år 1748-1749 skrev han en av världens mest kontroversiella romaner: *Fanny Hill*, även kallad *The Memoirs of a Woman of Pleasure*. Utgången av boken ledde till att Cleland än en gång blev arresterad för "corrupting the King's subjects" och han gav ut en ny censurerad version. Det var inte förrän under 1970-talet som den ocensurerade *Fanny Hill* kunde ges ut utan motstånd.¹⁶⁴

Romanen handlar om en ung flicka; Frances "Fanny" Hill. Redan i hennes namn har vi ett slangord för vagina, "fanny" som även kan betyda "bakdel".¹⁶⁵ När hon är 15 år dör båda hennes föräldrar och Fanny åker med Esther Davis, en kvinna från Fannys by som flyttat till London, till London där hon planerar att skaffa jobb. Väl framme överger Esther Fanny vid ett värdshus.

¹⁵⁴ Green 2010, vol.3 s.1507.

¹⁵⁵ Green 2013.

¹⁵⁶ OED Online, Venus, n.1.

¹⁵⁷ OED Online, Venus, n.1.

¹⁵⁸ Green 2013.

¹⁵⁹ Green 2013. Se även Green 2010, vol.2. s.1612.

¹⁶⁰ Green 2010, vol.2. s.1612.

¹⁶¹ Green 2013.

¹⁶² Green 2010, vol. 1. s.1611.

¹⁶³ Green 2013.

¹⁶⁴ Cleland 2012, introduktion.

¹⁶⁵ OED Online, fanny, n.4. Se även Green 2013.

Fanny stöter på en äldre kvinna, Mrs. Brown, som erbjuder henne arbete som hennes tjänsteflicka. Även detta namn är ett slangord för vagina, ”Mrs. Brown”, ”Miss Brown” eller ”Madam Brown” var under 1700-talet till och med 1900-talet slang för vagina.¹⁶⁶ Precis som hennes namn antyder så är Mrs. Brown i själva verket en bordellmadame som planerar att sälja den ovetande Fannys mödom till högsta budgivare. I bordellhuset får Fanny dela säng med en 25-årig kvinna vid namnet Pheobe som arbetar där, och Fanny har sin första sexuella upplevelse med henne:

’No!’ says Pheobe, ’you must not, my sweet girl, think to hide all these treasures from me. My sight must be feasted as my touch. I must devour with my eyes this springing bosom. Suffer me to kiss it. I have not seen enough. Let me kiss it once more. What firm, smooth, white flesh is here! How delicately shaped! Then this delicious down! Oh! let me view the small, dear, tender cleft!’¹⁶⁷

Trots att Fanny och Pheobe har sex så räknas inte detta som att hon har förlorat sin oskuld, Clelands roman speglar 1700-talets (och på vissa håll, dagens) tro om att mödomshinnan är en slags barriär i vaginan som genom samlag, eller onani med ett föremål i vaginan, kan brytas eller förstöras, och enbart genom detta förlorar en kvinna sin oskuld.¹⁶⁸ Pheobes lovord är ett exempel på hur Cleland beskriver vaginan och kvinnokroppen i *Fanny Hill*. Den bleka huden, unga och smala kroppen och känsliga vaginan är något som vid upprepade tillfällen utgör kvinnoidealet. Det eventuella undantaget är den prostituerade Emily, som Fanny beskriver som: ”[...]a girl fair to excess, and whose limbs were, if possible, too well made, since their plump fullness was rather to the prejudice of that delicate slimness required by the nicer judges of beauty [...]”.¹⁶⁹

Innan Mrs. Brown hinner sälja Fannys mödom rymmer Fanny med en man, Charles, som hon träffat på bordellen och blivit störtförälskad i. Efter en vistelse i ett värdshus så skaffar han en lägenhet åt henne där hon bor som hans älskarinna under en tid. Första gången Fanny har sex med Charles så känner hon extrem smärta, och hennes älskare måste kämpa för att kunna tränga sig in. Efteråt beskriver Fanny: ”[...]my thighs were instantly all in a stream of blood, that flowed from the wounded passage.”¹⁷⁰ Efter att Charles blivit tvingad att arbeta utomlands av sin far så blir den upprörda Fanny älskarinna åt en äldre, rikare man, som ger henne en finare lägenhet att bo i. Fanny förför nu en annan, yngre, man vilket leder till att den rike mannen inte vill ha kvar henne. Fanny blir då anställd i en annan bordell, där hon vid mer än ett tillfälle säljer sin mödom genom att hålla lite blod över sin vagina och vid sina lår efter samlag. Romanen slutar med att Fanny blir återförenad med Charles.

Det förekommer oerhört många synonymer och slangord för vaginan, där de vanligaste är ”cleft” (som i ovan citat) eller ”cleft of flesh”, ”wound”, ”slit” och ”spot”(som i till exempel ”that burning spot of mine”).¹⁷¹ Vaginan hyllas till stor del, även när den orsakar smärta eller

¹⁶⁶ Green 2010, vol.1 s.614. Se även Green 2013.

¹⁶⁷ Cleland 2012, s.20.

¹⁶⁸ Cleland 2012. Se även Drenth 2005, s.64-73.

¹⁶⁹ Cleland 2012, s.102.

¹⁷⁰ Cleland 2012, s.48.

¹⁷¹ Cleland 2012, s.32,38-39.

besvär. En prostituerad kvinna i den andra bordellen Fanny arbetar i, vid namnet Louisa, beskriver sitt osläckbara sexuella begär följande:

I now shunned all company [...] to indulge in solitude some tender meditation on the pleasure I strongly perceived the overture of, in feeling and examining what nature assured me must be the chosen avenue, the gates for unknown bliss to enter at, that I panted after. But these meditations only increased my disorder, and blew the fire that consumed me. [...] In short, this devilish thing, with its impetuous girds and itching fires, led me such a life, that I could neither, night or day, be at peace with it or myself.¹⁷²

Vaginan är här “the chosen avenue”, “the gates for unknown bliss” och “this devilish thing”. “Devilish thing” framstår inte här som någon ondskefullt i häxprocessernas anda, utan snarare som något busig eller lättsinnigt styggt.

Även om Cleland föredrar jämförelser och metaforer som könsord så är det aldrig någon tvekan om vad han hänvisar till, och att han hyser uppskattning för vaginan.

En annan erotisk roman från 1700-talet är *Farliga Förbindelser* (originalets titel: *Les Liaisons Dangereuses*), som är skriven av den franska författaren och bland annat brigadgeneralen Pierre-Ambroise-François Choderlos de Laclos (1741-1803). Under 1700-talets två sista decennier och under början av 1800-talet utkom *Farliga Förbindelser* i flera upplagor och översättningar, bland annat engelska.¹⁷³ Idag är romanen mer känd som *Dangerous Liaisons* men hade först titeln *Dangerous Connections. A Series of Letters, selected from the Correspondence of a Private Circle; and Published for the Instruction of Society*.¹⁷⁴ Arvid Enckell skriver i introduktionen till en svensk utgåva från år 1955 att:

I sina memoarer anför Alexander de Tilly ett samtal med Laclos i vilket denna hade erkänt att han med sin roman *Farliga Förbindelser* avsåg ett verk, som skulle väcka allmän uppståndelse och vars genljöd skulle bestå långt efter hans död.¹⁷⁵

Detta lyckades han med. Romanen, som till skillnad från *Fanny Hill* inte rimligen kan klassas som pornografi, är ändå fylld med skandalöst beteende och erotiska möten. Boken är, liksom *Fanny Hill*, i form av brev. Dock är *Fanny Hill* uppdelade i två långa brev skrivna av Fanny, medan *Farliga Förbindelser* består av över hundra brev, skrivna av flera olika karaktärer. Huvudkaraktärerna tillhör huvudsakligen den franska eliten och utspelar sig under 1700-talet några år innan den franska revolutionen. Romanen börjar med att karaktären la Marquise de Merteuil vill hämnas den före detta älskaren Gercourt som är förlovad med den unga Cécile Volanges. La Marquise planerar att fördärva den oskuldsfulla Cécile genom att få henne att förlora oskulden och bli en ”erfaren kvinna”. Cécile och hennes musiklärare le Chevalier Danceny blir förälskade och la Marquise övertalar en annan före detta älskare och dåvarande vän le Vicomte de Valmont att hjälpa henne att se till att det unga paret har sex. I utbyte ska le Vicomte få ha sex med la Marquise en gång till. Samtidigt försöker le Vicomte förföra en gift kvinna, la Présidente de Tourvel, som tycker mycket om honom men vill vara trogen sin man.

¹⁷² Cleland 2012, s.112-113.

¹⁷³ Enckell 1955.

¹⁷⁴ De Laclos 1812.

¹⁷⁵ Enckell 1955, s.13.

La Marquise är en intressant karaktär, hon har flera älskare under bokens gång men planerar alltid i förväg så att ingen av dem ska sprida rykten om henne. Samtidigt smider hon planer och manipulerar de runt omkring henne. Enckell skriver följande om henne:

Uppsåtet att hämnas det kvinnliga könet torde i Laclos ögon i en viss mån ha urskuldat la Marquise de Merteuils brottsliga beteende. Att han själv var en förkämpe för kvinnans sociala upprättelse visade han då han tre år efter att ha publicerat *Farliga Förbindelser* författade den redan nämnda skriften *De L'Éducation des Femmes*.¹⁷⁶

Le Vicomte är ännu en karaktär som smider planer och manipulerar, men är dock inte lika bra på det som la Marquise. Han lyckas inte få le Chevalier och Cécile att ha sex, och tvingar henne istället att ha sex med honom, en händelse som inte kan kallas något annat än våldtäkt, då Cécile försöker att motstå honom och han säger: "Do you think you will be able to persuade any one that I am here without your consent?"¹⁷⁷ Le Vicomte lyckas inte heller att förföra la Présidente och måste hota med självmord innan hon går med på att ha sex med honom.¹⁷⁸

I den engelska översättningen från 1812, som ej är den första översättningen, går det inte att finna särskilt många benämningar för vagina. I *Fanny Hill* kan en argumentera för att det är könet (och kroppen) som är åtråvärd, och därför skrivs det om den med vackra lovord, men i *Farliga Förbindelser* är det snarare sexakten som är det åtråvärda. I brevet från le Vicomte till la Marquise där han berättar om samlaget med Cécile så skriver han:

Whilst you, managing with dexterity the arms of your sex, triumph by artifice, I, in a manly way, subdue by authority,—sure of my prey, if I can close with it.¹⁷⁹

Hans "prey" verkar här vara vaginan såväl som sexakten, och hans sätt att beskriva sin förförelse verkar tyda på att han behöver våldföra sig på kvinnor för att vara dem nära. Dock har Émilie (engelska Emily) sex med honom utan att han behöver manipulera henne – då mot betalning.¹⁸⁰ Cécile och le Vicomte blir trots allt älskare, och Cécile blir gravid. Utan att veta om sitt tillstånd, vilket le Vicomte har listat ut men inte berättat för henne, så får hon missfall. I ett annat brev mellan le Vicomte och la Marquise använder han då ordet "loins" för att hänvisa till Céciles könsorgan.¹⁸¹

Till försvar för kvinnans rättigheter

Under 1700-talet fanns det flera kvinnliga författare, politiskt aktiva och intellektuella. En av dessa var Mary Wollstonecraft (1759-1797) som under 1700-talets andra hälft arbetade med att skriva recensioner av böcker hos Joseph Johnsons *Analytical Review*.¹⁸² Hennes recensioner var vanligtvis korta men stränga.¹⁸³ Under 1790-talet gav hon ut *A Vindication of the Rights of Woman* där hon talar för jämställdhet. I hennes text skriver hon att människans största gåva är

¹⁷⁶ Enckell 1955, s.14.

¹⁷⁷ De Laclos 1812, letter XCVI.

¹⁷⁸ De Laclos 1812, letter CXXV.

¹⁷⁹ De Laclos 1812, letter XCVI.

¹⁸⁰ De Laclos 1812, letter XLVII.

¹⁸¹ De Laclos 1812, letter CXL.

¹⁸² Green 2014, s.189.

¹⁸³ Green 2014, s.189-190.

förnuftigt tänkande, och att eftersom män och kvinnor är födda med samma förmåga att förnuftigt tänka så borde rimligen kvinnor få tillgång till lika mycket utbildning, makt och influens i samhället som männen.¹⁸⁴ I texten talar hon för att kommunal skola ska vara tillgänglig för alla; kvinna som man, rik som fattig.¹⁸⁵ Wollstonecraft kritiserar författare under 1700-talet som talade för att kvinnlig utbildning endast var till för att göra kvinnan åtråvärd för mannen.¹⁸⁶ Dock för hon inte endast argumentet att utbildning borde vara en rättighet utan förklarar även hur det skulle vara bra för hela samhället:

In public schools women, to guard against the errors of ignorance, should be taught the elements of anatomy and medicine, not only to enable them to take proper care of their own health, but to make them rational nurses of their infants, parents, and husbands; for the bills of mortality are swelled by the blunders of self-willed old women, who give nostrums of their own, without knowing any thing of the human frame. It is likewise proper, only in a domestic view, to make women, acquainted with the anatomy of the mind, by allowing the sexes to associate together in every pursuit; and by leading them to observe the progress of the human understanding in the improvement of the sciences and arts; never forgetting the science of morality, nor the study of the political history of mankind.¹⁸⁷

Wollstonecraft avslutar boken med att skriva att de som förtrycker kvinnan och är emot hennes utbildning och rättigheter, och således hindrar henne från att utvecklas och vara fri, är en tyrann.¹⁸⁸ Under 1800-talet ger John Stuart Mill ut essän *The subjection of women* där han talar för att kvinnor ska ha samma rättigheter som män. Mill var parlamentsledamot i Underhuset och arbetade bland annat för att kvinnor skulle få rösträtt, och lyckades ge suffragett-rörelsen mer stöd.¹⁸⁹

Under 1700-talet var det fortfarande ansett av många att kvinnan fanns till för mannen. Detta märks i de många olika benämningarna med ”cock” i ordet (se ovan). Kvinnans vagina var till för mannens kön, samt barnafödande, och inget annat. I *Fanny Hill* står det om kvinnor som visserligen har sex med andra kvinnor och onanerar, men vad de egentligen vill ha är alltid en man. Kvinnan var ansedd som, precis som under 1600-talet, svag och även detta märks när vaginan kallas för ”wound” eller ”little cleft of flesh”. Den stora starka 1700-talsmannen hade i *Fanny Hill* en ”fierce machine” eller ”terrible machine” och var i *Farliga Förbindelser* likt ett rovdjur där kvinnan är hans ”prey” (se ovan).¹⁹⁰ I jämförelse var kvinnan liten, smal, ljus och skör, och idealet speglas i karaktärer så som Fanny Hill eller Cécile Volanges. Samtidigt började en feministisk rörelse att ta fart, och la Marquise visar ett alternativ där en kvinna kan vara smart, listig och i kontroll över sin egen sexualitet. I Storbritannien blir kvinnorörelser så som Bluestocking Society en mötesplats för intellektuella adelskvinnor, och kvinnor såväl som män börjar försvara kvinnans rättigheter.¹⁹¹

¹⁸⁴ Wollstonecraft 2002, introduction och chapter 2.

¹⁸⁵ Wollstonecraft 2002, chapter 12.

¹⁸⁶ Wollstonecraft 2002, chapter 2.

¹⁸⁷ Wollstonecraft 2002, chapter 12.

¹⁸⁸ Wollstonecraft 2002, chapter 13.

¹⁸⁹ Griffin 2012, s.12-13.

¹⁹⁰ Cleland 2012, s.52.

¹⁹¹ Green 2014, s.131-152.

Dock var fortfarande äktenskapsidealet något som kontrollerade sexualiteten, och att uppfylla den äktenskapliga plikten ansågs vara av högsta prioritet. Foucault skriver att sexualiteten var reglerad av tre punkter: den kanoniska rätten, de kristna reglerna för bikten och civilrätten.¹⁹² Han skriver även att: ”Könet blir på 1700-talet en angelägenhet för myndigheterna.”¹⁹³ vilket är något som förbudet av *Fanny Hill* visar.

Som tidigare nämnt så utkom inte mycket inom arabisk litteratur under 1700-talet som är relevant för denna uppsats, mer om detta i följande kapitel.

1800-talet och romantiken

Bland annat romantikens ord och Walter

I början av 1800-talet finns relativt få ord listade i *Green's Timeline*. Runt mitten av 1800 tillkommer fler, men det är inte förrän slutet av 1800-talet som betydligt fler tillkommer.¹⁹⁴ Det betyder inte att vaginan inte talades om, i *Green's Dictionary* ges flera exempel på det fortsatta användandet av bland annat ”cunt”, variationer av ”cunt”, ”gash”, ”snatch”, ”twat” och ”Lady Laycock”.¹⁹⁵ I sin text redogör Hunt för användandet av ”cunt” i för- och efternamn, där Graeme Donald har funnit namn så tidigt som år 1219, alltså innan ”Gropecuntlane” som nämns ovan. Russel Ash ger nya exempel som Hunt citerar, där en majoritet är från 1800-talet, bland annat: Mary Cunting (född 1837) och Cuntly Hoel (född 1849).¹⁹⁶ Det finns inget tydligt svar på vad detta beror på, som ovan nämnt så var cunt från början ett namn för gator, egennamn etc. men slutade till stor del att vara det efter medeltiden, varför det har blivit vanligare under 1800-talet och mindre tabu är svårt att säga.¹⁹⁷

Olika namnbaserade ord för vaginan förekom fortfarande under 1800-talet där, förutom den redan nämnda ”Lady Laycock”, ”Mrs Fubbs' Parlour”, ”Lady Jane”, ”Lady Berkeley”, ”itching Jenny” och ”old lady” är listade i *Green's Timeline*.¹⁹⁸ Green citerar Jon Bees *Dictionary of the Turf, the Ring, the Chase etc.*: ”Mrs Fubbs front parlour [...] is not to be mistaken for any part of any building.”¹⁹⁹ Enligt *Green's Dictionary* betydde ”Mrs Fubbs” ”en honkatt”, dock är detta antagligen ett misstag på hans sida då citationen hänvisar till Mrs Evans, och definitionen av ordet är densamma som för ”Mrs Evans”.²⁰⁰

I början av 1800-talet listar *Green's Timeline* ”fancy bit” och ”fancy article” som ord för vaginan.²⁰¹ ”Fancy” blev redan under 1600-talet ett ord för vagina, och under 1800-talet användes det i fler variationer, bl.a. ”fancy piece” som hänvisade till en prostituerad kvinna och

¹⁹² Foucault 2002, s.59.

¹⁹³ Foucault 2002, s.49.

¹⁹⁴ Green 2013.

¹⁹⁵ Green 2010, vol. 1 s.1455, vol.2 s.350,1612, och vol.3 s.1106-1107,1873. Se även Green 2013.

¹⁹⁶ Hunt. Andra exempel är: Mary Allcunt (född 1815), Cunt Berger (född 1878), Cuntin Churles (född 1861), Cuntha Cronch (född 1834), Fanny Cunt (född 1839), Fanny Cunts barn och bror, Harry Cunt (född 1874), Richard Harry Cunter (född 1880), Worthy Cuntilla (född 1825), Lancelot S Cuntin (född 1899), Emma Scunt (född 1845), Cuntliffe Fanny Vidal (född 1887), Joseph Cuntingdon (född 1823), Ellen Cuntly (född 1877), Cunt Pepper (född 1828), och Mary Ann Cunt Hunt (född 1829), hennes man George F Cunt Hunt, Phil Mike Hunt, Temperance Kunt (född 1824), och Kunt Zonar (född 1828).

¹⁹⁷ Se kapitlet ”Medeltiden” ovan. Se även Hunt och OED Online, cunt, n.

¹⁹⁸ Green 2013.

¹⁹⁹ Green 2010, vol.2 s.1699.

²⁰⁰ Green 2010, vol.2 s.1699.

²⁰¹ Green 2013.

”fancy house” som betydde ”bordell”.²⁰² Green citerar en text ur *Rakish Rhymer* (ca 1864): ”I went in a fancy house, / But still I had ill luck.”²⁰³

Även ”Venus” är återkommande, *Green’s Timeline* listar ”temple of Venus” (1801), ”gulf of Venus” (1826), ”hill of Venus” (1889) och ”Venus’s secret cell” (1890).²⁰⁴ Green citerar C. Deveureuxs *Venus in India* (1889): ”That bosom with its hills of living snow topped with rosey fire and that more than voluptuous motte, a perfect ‘hill of Venus’[...]”.²⁰⁵ Även ”Cupid” återkommer i olika former, exempelvis ”Cupid’s alley”, och ”love” i olika former, exempelvis ”love seat”.²⁰⁶

Fler tendenser är blommor, så som ”tulip” och ”daisy”.²⁰⁷ Green använder *Her Ladyship’s Daisey* (1834) som exempel där titeln betyder ungefär ”ladyns vagina”.²⁰⁸

”Pit”, som tidigare nämnt, bland annat i *King Lear*, är återkommande i 1800-talet, dock endast i ordböcker, efter att inte ha använts i skrift på 1700- och större delen av 1600-talet.²⁰⁹ Två tendenser som inte är nya, men mer vanligt förekommande än förr, är vaginan som en fälla och som kött/fisk eller mat. *Green’s Timeline* ger exempel så som ”cat’s meat”, ”bit of meat”, ”fleshpot”, ”bit of fish” och ”clam”.²¹⁰ ”Meat” har sedan 1500-talet använts för att hänvisa till en kvinna som ett köttstycke för mannens sexuella njutning och ett exempel från 1800-talet som Green citerar är F. Norris *Vandover and the Brute*: ”He looked at the girl for a moment and muttered scornfully: ’Cheap meat!’”²¹¹

Vaginan som en fälla är något som dyker upp sent in på 1800-talet, enligt *Green’s Timeline* används ”fly-trap” år 1879.²¹² Idén om kvinnan som den som leder mannen till ett sexuellt fördärv och på sätt och vis fångar honom är någonting som kan härledas till medeltiden (se ovan). Fler ord som följer tendensen under 1800-talets slut är ”carnal mantrap”, ”cock-trap”, ”fool-trap”, ”fly-catcher”, ”fly-cage”, ”sperm-sucker”, ”enemy” och ”catch ’em (all) alive-o”.²¹³ ”Carnal-trap” är dock ett ord som myntades av Sir Thomas Urquhart på 1600-talet men verkar inte ha använts igen innan år 1888.²¹⁴ I Walters *My Secret Life* (1888-1894) står det: ”We got into bed again, and I looked at their carnal man traps.”²¹⁵

Vem ”Walter” var är en omdiskuterad fråga. ”Walter” är en pseudonym för en okänd övre medelklassman som år 1888 fick sina memoarer publicerade i en privat utgåva.²¹⁶ *My Secret Life* är en omfattande sexdagbok som först gavs ut i elva volymer. Introduktionen verkar vara skriven av en nära vän till författaren, som när författaren låg döende gav honom ett paket och fick vännen att lova att lämna tillbaka det om han blev bättre, och förstöra det om han inte blev det. Vännen skriver att han öppnade paketet tre år efter författarens död, och bestämde sig för

²⁰² Green 2010, vol.1 s.418 och vol.2 s.31.

²⁰³ Green 2010, vol.2 s.31.

²⁰⁴ Green 2013.

²⁰⁵ Green 2010, vol.3 s.1877.

²⁰⁶ Green 2013.

²⁰⁷ Green 2013.

²⁰⁸ Green 2010, vol.1 s.1503.

²⁰⁹ Green 2010, vol.3 s.193.

²¹⁰ Green 2013.

²¹¹ Green 2010, vol.2 s.1558.

²¹² Green 2013.

²¹³ Green 2013.

²¹⁴ Green 2010, vol.1 s.984.

²¹⁵ Green 2010, vol.1 s.984.

²¹⁶ Lutz 2005, s.118.

att publicera den omfattande dagboken, dock utan att avslöja vem författaren var.²¹⁷ Den så kallade Walter börjar memoaren med att förklara att han från att han var 25 år gammal skrivit en dagbok om sitt hemliga liv. Han berättar också att han då inte hade läst någon erotisk bok som verkar sanningsenlig förutom *Fanny Hill*.²¹⁸ Han förklarar vidare:

Fanny Hill was a woman's experience. Written perhaps by a woman, where was a man's, written with equal truth? That book has no bawdy word in it; but bawdy acts need the bawdy ejaculations; the erotic, full flavored expressions, which even the chastest indulge in, when lust, or love, is in its full tide of performance. So I determined to write my private life freely as to fact, and in the spirit of the lustful acts done by me, or witnessed; it is written therefore with absolute truth, and without any regard whatever for what the world calls decency.²¹⁹

Fanny Hill var skriven av John Cleland, en man, när han var fängslad, och att romanen med all sannolikhet inte är en skildring av verkliga händelser, något som är uppenbart för de flesta. Hur som helst är *My Secret Life* en källa till vilka ord som viktorianerna faktiskt använde, eller åtminstone vilka ord som denne viktorian använde. Deborah Lutz skriver i artikeln *The Secret Rooms of My Secret Life* att Walter var besatt av vaginan, och beskriver hur den ser ut och känns i flera hundra sidor. Walters nyfikenhet leder till en klassificering av alla de typer av vaginor som han stött på, och han diskuterar hur många av varje sort som han sett.²²⁰ Han funderar över om fler upplever och känner samma sak som honom, och verkar tro att så är fallet, och att han således borde låta boken bli publicerad. Dock är han osäker på om det är bäst att publicera eller bränna den eftersom han gjort vissa saker utan att tänka efter först.²²¹ En av dessa är antagligen när han våldtog en 15-årig flicka. Trots att han skriver i förordet att han är rädd att folk kommer att döma honom för det så verkar han inte skämmas. I detalj beskriver han hur han tvingar ner flickan och hur hon skriker och kämpar emot. Han poängterar att han var starkare än henne och att hon inte hade något val, och trots att han erbjuder pengar så ber hon honom att sluta. Han skriver sedan att: "If I had not committed a rape it looked uncommonly like one, and began to think so as I lay with my prick up her."²²² Trots detta påstår han sig älska kvinnor och inte endast deras kön:

Women were the pleasure of my life. I loved cunt, but also she who had it; I like the woman I fucked and not simply the cunt I fucked, and therein is a great difference.²²³

Men Walter håller med en man när denne säger att kvinnor endast är bra för nöjets skull, och bestämmer sig för att behandla dem därefter.²²⁴ Han skriver också att kvinnor vill ha sex endast så att de kan gifta sig, och att enda skillnaden mellan olika kvinnor är att vissa är dyrare och andra är billigare: "Women are all bought in the market — from the whore to the princess."²²⁵ Ändå erkänner Walter vid flera tillfällen att han inte vet allt om kvinnor,

²¹⁷ Anonym 1888, introduction.

²¹⁸ Anonym 1888, preface.

²¹⁹ Anonym 1888, preface.

²²⁰ Lutz 2005, s.120.

²²¹ Anonym 1888, preface och second preface.

²²² Anonym 1888, vol. II, chapter VIII.

²²³ Anonym 1888, preface.

²²⁴ Anonym 1888, vol.4, chapter XI.

²²⁵ Anonym 1888, vol.5, chapter X.

exempelvis i början av volym 7: ”But women are so cunning, so taught early to hide all their thoughts and feelings about sexual affairs, that I may have been wrong in the opinion I formed.”²²⁶

Foucault skriver följande om Walter:

Bättre än sin drottning kan denne engelsman utan identitet tjäna som centralfigur i den historia om den moderna tidens sexualitet som startade med de kristna reglerna för bikten. För honom var det visserligen fråga om något helt motsatt, nämligen att förhöja de sensationer han erfor genom att berätta om dem i minsta detalj; liksom Sade skrev han, i uttryckets egentliga mening »för sitt höga nöjes skull»[...]»²²⁷

Foucaults teori att skrivandet för Walter endast var en förlängning av den sexuella stimulansen, och att en upprepad läsning av dagboken också förlängde hans sexuella upplevelse, verkar stämma.²²⁸ Walter ger, som tidigare nämnt, detaljrika beskrivningar av sina upplevelser. Lutz drar en koppling mellan pornografi och *My Secret Life* på grund av hur detaljrik både den och pornografi är.²²⁹

Jane Austen och 1800-talskvinnan

Jane Austen (1775-1817) levde innan Walter, och hennes författarstil är antagligen så annorlunda Walters som den kan bli, ändå går det att hitta likheter i hur kvinnans lott i livet skildras. I Austens *Pride and Prejudice* som först publicerades år 1813, verkar kvinnans enda mål i livet vara att gifta sig. Trots att Austen aldrig själv gifte sig så skildrar hon äktenskap och samliv på ett sätt som under såväl hennes samtid som modern tid fått bra kritik, och hennes romaner har varit mycket omtyckta av många och influerat den viktorianska eran.²³⁰

Pride and Prejudice börjar med det välkända påståendet att: ”It is a truth universally acknowledged, that a single man in possession of a good fortune must be in want of a wife.”²³¹ Romanens hjältinna, Elizabeth Bennet, har fyra systrar och hennes mors mål är att få varenda en av dem gifta. Elizabeth framstår som den klokare av de fem systrarna, och visar gång på gång att hon har viss självständighet och själv får välja vem hon vill gifta sig med. Hon tackar nej till två frierier, samtidigt som hennes systrar desperat försöker fånga en man.²³² En kan argumentera att Austen till viss del skrev in sig själv i Elizabeth – även hon tackade nej till flera friare.²³³ Men Elizabeth verkar vara ett undantagsfall för en annars etablerad viktoriansk kvinnotyp; med ett eventuellt undantag av hennes väninna Charlotte, är kvinnorna i *Pride and Prejudice* alla antingen fåniga, svaga eller vackra föremål.

Karin Johannisson skriver i *Den mörka kontinenten* att 1800-talets borgerliga kvinnor hade som uppgift att ta hand om hemmet, barnen och den äktenskapliga harmonin.²³⁴ Enligt

²²⁶ Anonym 1888, vol. 7, chapter I.

²²⁷ Foucault 2002, s.47-48.

²²⁸ Foucault 2002, s.48.

²²⁹ Lutz 2005, s.119.

²³⁰ Okänd författare. I Austen 1994, introduktion.

²³¹ Austen 1994, s.5.

²³² Se Austen 1994.

²³³ Okänd författare. I Austen 1994, introduktion.

²³⁴ Johannisson 1994, s.17.

Johannisson skulle den borgerliga kvinnan bekräfta sin mans framgång genom att konsumera kläder och andra ting, detta till skillnad från arbetarklasskvinnan som behövde arbeta.²³⁵

Den viktorianska adelskvinnan var således någon som, precis som Mrs. Bennet i *Pride and Prejudice*, hade som uppgift att gifta sig, smycka sig, ta hand om barnen och se till att döttrarna i sin tur gifte sig. Precis som tidigare så hade kvinnan ingen plats i samhället förutom som gift, och under andra halvan av 1800-talet blir därmed kvinnoemancipationen en viktig fråga i kvinnorörelsen. Johannisson skriver att John Stuart Mills *The subjection of women* gav rörelsen röst och bränsle och kvinnor började organisera sig i grupper och offentligt kritisera lagstiftningen kring äktenskap och skilsmässa.²³⁶ *The subjection of women* gavs ut under 1860-talet och skrevs av Mills och hans fru Harriet Taylor.²³⁷ Essän är uppdelad i fyra kapitel och argumenterar för jämställdhet mellan könen, och argumenten är till stor del utilitaristiska; Mills och Taylor menar att kvinnorna kan bidra mer till samhället om de ges samma möjligheter som män. Essän börjar med:

[...]the principle which regulates the existing social relations between the two sexes—the legal subordination of one sex to the other—is wrong in itself, and now one of the chief hindrances to human improvement; [...] it ought to be replaced by a principle of perfect equality, admitting no power or privilege on the one side, nor disability on the other.²³⁸

Vidare redogör Mills och Taylor för kvinnans roll i det samtida samhället; bland annat hennes undergivna roll i äktenskapet och avsaknad av rösträtt.²³⁹

I England under 1800-talets andra hälft, fick kvinnor rätten att skiljas från våldsamma makar och fick mer kontroll över sina inkomster och möjligheten till vårdnad av sina barn vid skilsmässa. Vid slutet av 1800-talet etablerades universitet för kvinnor vid Oxford och Cambridge och fler förändringar skulle ske under 1900-talets första hälft.²⁴⁰

Den viktorianska hysterin

Mrs. Bennet, mor till Elizabeth i *Pride and Prejudice*, är ett bra exempel på den hysteriska, viktorianska kvinnan. Hon beskrivs som följande:

She was a woman of mean understanding, little information, and uncertain temper. When she was discontented, she fancied herself nervous. The business of her life was getting her daughters married; it's solace was visiting and news.²⁴¹

Jelto Drenth skriver i *The Origin of the World* att läkekonsten och kvinnan länge handlat om förhållandet mellan kvinnan, mental stabilitet och livmodern, och att Platon påstod i *Timaios* att livmodern var som ett djur som kunde vandra runt i hela kroppen.²⁴² Wolf skriver i *Vagina* att 1800-talet såg ett skifte i hur vaginan behandlades medicinskt; barnmorskans metod

²³⁵ Johannisson 1994, s.16-18.

²³⁶ Johannisson 1994, s.21.

²³⁷ Kenny 2009, s.473.

²³⁸ Mills 1869, chapter 1.

²³⁹ Mills 1869.

²⁴⁰ Wolf 2013, s.190.

²⁴¹ Austen 1994, s.7.

²⁴² Drenth 2005, s.215.

var att ge råd och stödja de naturliga processerna, och nu tog de manliga gynekologerna över, vars metod var att våldsamt ingripa.²⁴³ Wolf menar således att den nya gynekologin var sämre för kvinnan än de äldre barnmorskorna, och ett exempel hon ger på detta är att de introducerade förlossningar liggandes på rygg. Hon förklarar att detta gör det svårare för mamman såväl som barnet eftersom det innebär att barnet måste arbeta mot tyngdkraften och röra sig uppåt genom förlossningskanalen, något som är mer skadligt för kvinnans bäckenbotten och förlossningskanal. Anledningen till denna position var enligt Wolf att den var mer bekväm för gynekologen som då kunde sitta vanligt istället för att aktivt positionera sig så som barnmorskan gjorde.²⁴⁴ Wolf skriver att en annan procedur som försämrades var vanliga undersökningar av vaginan; eftersom det inte var tillåtet för de manliga gynekologerna att se på vaginan så gjordes undersökningen bakom ett skynke, och läkaren gav en diagnos baserad på enbart känsel.²⁴⁵ Wolf förklarar vidare att kvinnlig sexualitet sågs som ett hot i det viktorska samhället, och att utbildning och sexualitet sågs som kopplat. Wolf menar att det viktorska samhället ville utbilda kvinnan utan att ge henne upplevelsen av att vara en utbildad person, samt sexuell upplevelse men inte upplevelsen av att vara en sexuell person.²⁴⁶ Ett av de mest brutala sätten att kontrollera kvinnan på var "cliterodectomy" (omskärelse), alltså förstörandet av klitoris, vilket Dr Isaac Baker Brown introducerade i England år 1858, och utförde ofta i decenniet framöver. Ingreppet ansågs bota eldiga flickor och göra dem saktmodiga och lydiga, något Wolf menar beror på traumat.²⁴⁷

1800-talet gör en tydlig delning av "den goda vaginan" och "den onda vaginan", där den onda tillhör den sexuella, den diskuterande och den läsande kvinnan.²⁴⁸ Kvinnlig onani blev förbjudet och ansågs leda till våld och olika sjukdomar.²⁴⁹ Trots detta blev ett vanligt botemedel för den kvinnliga hysterin att läkarna masserade kvinnans vagina till orgasm, för att således ge utlopp för hennes hysteri. Under denna tid uppfanns elektriska maskiner (dildos, vibratorer) för att lätta på läkarens arbete.²⁵⁰ Drenth skriver att detta är något som tidigare förekommit hos barnmorskor i Frankrike så tidigt som under medeltiden för att behandla kvinnor "kvävda av sina livmödrar". De masserade då olika slags salvor på vaginan.²⁵¹

Johannisson skriver i *Den mörka kontinenten* att det under 1800-talet formades en bild av två sorters kvinnor: den svaga och sjukliga överklasskvinnan och den starka och smittsamma underklasskvinnan.²⁵² Detta verkar stämma in med bilden som Wolf ger av den onda och goda vaginan.

Arabvärlden

Everett K. Rowson skriver i *Arabic: Middle Ages to Nineteenth Century* att arabisk erotisk litteratur fortsatte att produceras och läsas även under det Ottomanska rikets tid. Den mest

²⁴³ Wolf 2013, s.192.

²⁴⁴ Wolf 2013, s.193.

²⁴⁵ Wolf 2013, s.193.

²⁴⁶ Wolf 2013, s.194-195.

²⁴⁷ Wolf 2013, s.195.

²⁴⁸ Wolf 2013, s.189-190.

²⁴⁹ Wolf 2013, s.191.

²⁵⁰ Wolf 2013, s.188.

²⁵¹ Drenth 2005, s.221-222.

²⁵² Johannisson 1994, s.14.

inflytelserika av verken som gavs ut under då var *Tusen och en natt*²⁵³. Rowson menar att de texter som gavs ut då var, som tidigare nämnt, generellt inte nyskapande, men att intresset för denna typ av litteratur ändå fanns kvar. Arabisk erotik var mångfaldig och erbjöd etiska och religiösa hänsynstaganden, sociologisk analys och humoristiska influenser. Detta varade till ungefär mitten av 1800-talet då den västerländska kolonialismen avbröt den litterära traditionen.²⁵⁴

Under 1800-talet utgavs en arabisk-engelsk ordbok, skapad av engelsmannen E.W. Lane, som oturligt nog dog innan den blev helt klar. I denna kan en hitta vilka ord som fortfarande användes när ordboken skrevs. Bland de ord för vagina som listas i *Encyclopedia of Pleasure* (engelsk översättning, se ovan) finns vissa kvar, och andra kan inte återfinnas eller har bytt innebörd. Bland de som finns kvar sedan medeltiden är: ”hir”, ”shakr”, ”rahim”, ”farj”, ”kuss”, ”jamish” (ett rakat kön), ”dumaliq” (en bred vagina), ”bazzr” (klitoris), ”unnab” (klitoris) och ”rakab” (könshårsområdet). Några av de som bytt innebörd är ”ka’tab” som brukade betyda ”en bred vulva” och nu betyder ”omslaget av en glasflaska” och ”akhtam” som betydde ”en bred vulva” och nu betyder ”att ha en stor näsa”.²⁵⁵

Synen på kvinnan, sex och samlivet i den arabiska världen är, enligt Nazih Ayubi i *Political Islam*, baserad på hur den nomadiska arabvärlden var under införandet av islam.²⁵⁶ Kvinnans plats är i familjen, och familjen hyllas över allt annat. Mannen är familjens överhuvud, och kvinnan bör lyda honom.²⁵⁷ Sexualiteten ses inte som en synd inom islam, till skillnad från inom kristendomen. Tvärtom ses det som ett enormt nöje. Kvinnan är nödvändig för att reproduktionen, och liksom inom kristendomen så är det den farliga kvinnliga sexualiteten, *femme fatal*, som ses som dålig, medan den reproduktiva sexualiteten inom äktenskapet ses som något bra. Kvinnans sexualitet behöver således kontrolleras och överses av mannen så att den håller sig inom de ramar som är acceptabla. Ayub skriver dock att den okontrollerbara manliga sexuella lusten också ses som farlig. Dock poängterar Ayub att det sällan är sexuella akter eller könsorganen som ses som dåliga inom islam, däremot är hygien viktiga och därmed har man inom islam omständliga ritualer för rengöring^{258, 259}.

I det viktoriaiska England utfördes som sagt ”cliterodectomy”, eller omskärelse. Även detta är något som utförts (och utförs) i den arabisktalande världen. Jelto Drenth skriver i *The Origin of the World* att omskärelsen är vanligast i afrikanska länder, speciellt i Sudan. Där, och i andra länder där detta utförs, ses en omskuren vagina som en ren sådan, och att inte vara omskuren är att vara smutsig.²⁶⁰ Omskärelse är ett effektivt sätt att kontrollera kvinnan och kvinnans sexualitet. Drenth skriver att omskurna kvinnor upplever extrem smärta under bröllopsnatten, då de har sex för första gången, vilket innebär att de antagligen inte vill ha sex innan de måste.²⁶¹

1800-talet verkar innebära en sak om kvinnans sexualitet i Storbritannien såväl som i arabvärlden: den tillhör mannen. Inom engelskan kan en se detta genom vissa av

²⁵³ När *Tusen och en natt* skrevs är svårt att säga. Den har spårats tillbaka så tidigt som 800-talet e.v.t.

²⁵⁴ Rowson 2006, s.59-60.

²⁵⁵ Myrne, Pernilla; forskare och lärare i arabiska vid Göteborgs Universitet. Samtal. Se även E.W. Lanes *arabic-english lexikon* och ‘Alī ibn Naṣr al-Kātib 1977, s.57.

²⁵⁶ Ayub 2005, s.27.

²⁵⁷ Ayub 2005, s.27.

²⁵⁸ Alltså rengörande av kroppen, inte spirituellt ”renande av själen”.

²⁵⁹ Ayub 2005, s.27-28.

²⁶⁰ Drenth 2005, s.185-187.

²⁶¹ Drenth 2005, s.187.

benämningarna för vaginan; den jämförs med kött som mannen kan konsumera, eller med en bur eller fiende, som representerar den vagina som inte lyder mannens premis om att den enbart ska finnas till för honom. I arabvärlden finns färre ord och texter om vaginan; den ska nu hållas inom äktenskapet.

Första halvan av 1900-talet

Från parts of shame till "ring my bell!"

Första halvan av 1900-talet har en fortsatt användning av ord som "twat", "snatch", "gash" och "cunt".²⁶² Idéer från den viktoriaiska perioden om vaginan som något dåligt eller farligt finns kvar; vaginan kallas för "parts of shame", "naughty" och "oyster-catcher", och runt mitten av 1900-talet kallas den för saker som "velvet-lined meat grinder" och "coffe-grinder".²⁶³ Vaginan kallas fortfarande för "meat", men inga nya köttrelaterade ord är listade i *Green's Timeline*.²⁶⁴ "Oyster-catcher" och "bearded oyster" är dock med, samt flera matrelaterade ord så som "pancake", "jellyroll", "doughnut", "sweet potato (pie)", "apple" och "sugar scoop". Det verkar bli en tendens med vaga benämningar under början av 1900-talet; "down there", "south of the border" och "that thing" är några exempel på hur man hänvisade till vaginan.²⁶⁵

Naomi Wolf redogör för hur den afrikansk-amerikanska blues och jazz-musiken under 1920- och 1930-talet influerade Amerika, Storbritannien och västra Europa. Hon menar att denna musik är ett fenomen som identifieras med en klasslöshet, sexuell frihet och avvisande av tradition. Även om det var de afrikansk-amerikanska som skapade och drev musiken så lyssnade de vita "sofistikerade"²⁶⁶ också, och på nya sätt än innan.²⁶⁷ Wolf poängterar att denna musikärelse skapade många metaforer för vaginan på ofta nyskapande sätt, detta för att den vita medel- och överklassen skulle kunna lyssna på musiken; personer vars sociala klass annars skulle hindra dem för att lyssna på och sjunga till musik som hänvisade till vaginan och kvinnlig sexualitet.²⁶⁸

Wolf menar att vaginan inom blues inte är något skamligt, istället var vaginan något lockande, utsökt eller humoristiskt. Men en viktig vändpunkt var inte bara hur männen inom blues och jazz hänvisade till vaginan, utan hur kvinnorna själva framstår som i kontroll över sin sexualitet. Detta är en stark kontrast till viktoriaiska teman med förförelse och svek, skriver Wolf.²⁶⁹ Den kända blues-sångerskan Lil Johnson som var aktiv under 1920- och 1930-talet skrev och sjöng vågade sångtexter med flera metaforer för vaginan:

My man thought he was raising Sam
I said, 'Give it to me baby, you don't understand
Where to put that thing, where to put that thing
Just press my button, give my bell a ring!

²⁶² OED Online, cunt, n. Se även Green 2010, vol. 2 s.350 och vol.3 s.1106-1107,1814.

²⁶³ Green 2013.

²⁶⁴ Green 2013. Se även Green 2010, vol.2 s.1558-1559.

²⁶⁵ Green 2013.

²⁶⁶ Wolfs ord, inte mitt.

²⁶⁷ Wolf 2013, s.222.

²⁶⁸ Wolf 2013, s.223.

²⁶⁹ Wolf 2013, s.224.

Just put your hot dog in my bun,
And I'll have that thing, that thing-a-ling²⁷⁰

Metaforer var ett sätt att kringgå censurering. I Storbritannien utgavs romanen *Lady Chatterley's Lover* av D.H. Lawrence endast i en censurerad version år 1932 på grund av dess sexuella innehåll innan den år 1960 gavs ut ocensurerad.²⁷¹ *Lady Chatterley's Lover* handlar om vagabonden Connie (Constance) Reid som när hon är 23 år gammal gifter sig med Clifford Chatterley, och blir således Lady Chatterley. Clifford blir kort därefter inryckt till krig, och återvänder sedan hem förlamad i underkroppen, samt impotent. Han börjar då skriva noveller och röra sig i intellektuella cirklar. Connie blir uttråkad av livet med Clifford och förälskar sig i Oliver Mellors, hennes mans skogvaktare, och de inleder ett förhållande. Oliver använder sig av vulgära ord som "cunt", när Connie frågar Oliver om han älskar henne svarar han "Let me be. I like thee. I luv thee when tha lies theer. A woman's a lovely thing when 'er's deep ter fuck, and cunt's good."²⁷² Connie och berättaren använder sig av mer diskreta benämningar så som "down there", och "mound of Venus":

And, softly, he laid his hand over her mound of Venus, on the soft brown maiden-hair, and himself sat still and naked on the bed, his face motionless in physical abstraction, almost like the face of Buddah.²⁷³

Olivers användning av "cunt" och "fuck" verkar hårt i jämförelse med Connies "mound of Venus". En förklaring till detta kan vara klasskillnaden dem emellan; Oliver är en arbetarklassens skogvaktare medan Connie är en Lady. I samma kapitel som citerat ovan så döper Connie och Oliver sina könsorgan och Connies vagina får namnet "Lady Jane"(se ovan).²⁷⁴

Storbritannien verkar således inte använda särskilt många nya ord utan använder sig snarare av de gamla orden. I USA skapas nya tendenser för vad vaginan kallas, men benämningarna är inget som förekommer i tryck.²⁷⁵

Freuds idéer och påverkan

Sigmund Freud (1856-1939) omdefinierade vaginan, och idéerna han presenterar i *Sexualteori* (orig. *Drei Abhandlungen zur Sexualtheorie*) från 1905 påverkar hur vi ser på vaginan än idag. I sin text introducerar han klitoris-vaginadualismen, där han påstår att det finns en bättre och en sämre typ av sexuell njutning och orgasm hos kvinnor. Detta är något nytt; innan Freud sågs klitoris som en del av samma reproduktionssystem. Enligt Freud så hade omogna kvinnor orgasm genom klitoris medan mogna kvinnor hade det vaginalt. Han menar att det är normalt för små flickor att leka och ta på sin klitoris och njuta av det, men när hon är gammal nog att ha sex med en man så måste hon undertrycka begäret efter klitoris och acceptera att hennes sexuella njutning kommer från en man och hans penis. Om en kvinna inte kan nå

²⁷⁰ Wolf 2013, s.225-226.

²⁷¹ Oxford Reference, *Lady Chatterley's Lover*.

²⁷² Lawrence 2001, chapter 14.

²⁷³ Lawrence 2001, chapter 14.

²⁷⁴ Lawrence 2001, chapter 14.

²⁷⁵ Enligt vad jag har kunnat hitta.

orgasm vaginalt så är hon fortfarande som ett barn när det kommer till hennes sexualitet.²⁷⁶ Freud verkar inte överväga huruvida en mans teknik påverkar kvinnans förmåga att nå orgasm, istället skylls problemet på kvinnans labilitet.

Freud skrev även ett kapitel om penisavund där han menar att flickor och pojkar endast har förståelse för ett könsorgan; penisen. Flickan är avundsjuk eftersom pojkar har en penis men inte hon. Han för även argumentet att män ser vaginan som något som tar mannens maskulinitet ifrån honom.²⁷⁷

Johannisson skriver i *Den mörka kontinenten* att medikaliseringen av kvinnan under 1800-talet och början på 1900-talet kunde ske genom en anatomisk, gynekologisk eller neurologisk tolkningsmodell men oavsett vilken så får en samma resultat: en konstitutionellt svag kvinna.²⁷⁸ Hon förklarar att de sjukdomar som ansågs specifika för kvinnan var kopplade till hennes kön eller psyke eller både och. Kvinnan sågs som sårbar och klen, och de kvinnliga sjukdomarna berodde på något annat än hos mannen.²⁷⁹ Johannisson skriver:

Kvinnan var en varelse bunden till sina reproduktiva funktioner, styrd av störningar som menstruation, graviditeter och menopaus, ett objekt för ständig och nödvändig medicinsk övervakning. [...] Nervositet, neuros och galenskap var mera karakteristiska för kvinnan, liksom benägenheten att omvandla tankar och föreställningar i kroppsliga symptom.²⁸⁰

Wolf skriver att de modernistiska kvinnorna tar alltmer kontroll över hur vaginan visas och över sin sexualitet, som till exempel i ovan blues-sångtext men även i konst och litteratur. Men samtidigt är de manliga modernisterna negativt inställda till vaginan, och beskriver den som blöt och slak, ofta som svar på kvinnors kreativitet. Enligt Wolf är de manliga modernisterna mer påverkade av Freuds idéer i hur de framställer vaginan, medan kvinnorna gör allt de kan för att återfå kontrollen över hur den framställs.²⁸¹

Första vågens feminism

I boken *The Politics of Gender in Victorian Britain* av Ben Griffin inleder hand det första kapitlet med att berätta om parlamentsledamoten Andrew Steuart som under slutet av 1800-talet befann sig i en rättegång: hans fru ville skiljas. Steuart hade studerat vid universiteten vid Cambridge och Glasgow där han gjorde väl ifrån sig, men hans framgång i livet ledde till en försämring av hans hälsa, fysiskt såväl som psykiskt. Han förklarade att han fått psykisk hjälp på grund av sina dåliga nerver och att stress och familjeproblem påverkade honom negativt, men att hans familj inte haft överseende med detta, speciellt inte hans fru, Elizabeth, som efter 22 års äktenskap borde veta bättre än att provocera honom. Steuart påstod att efter att Elizabeth vid ett tillfälle kallade honom för tokig så tappade han kontrollen, framför vittnen, och gav hans fru, enligt honom, tre eller fyra örfilar. Griffin skriver att detta var en lögn eftersom en av domarna menade att Steuart orsakat allvarlig skada genom upprepade slag med en knytnäve. Elizabeth ville nu skiljas, och hon ville ha vårdnaden av sina barn. Domarna ansåg att Elizabeths

²⁷⁶ Drenth 2005, s.84-85. Se även Wolf 2013, s.207-209.

²⁷⁷ Drenth 2005, s.84-85. Se även Wolf 2013, s.208-209.

²⁷⁸ Johannisson 1994, s.39.

²⁷⁹ Johannisson 1994, s.39.

²⁸⁰ Johannisson 1994, s.39.

²⁸¹ Wolf 2013, s.210-217.

beteende verkar ha varit oklanderligt, och eftersom hon riskerade mer misshandel om hon skulle fortsätta vara gift med Steuart så godkände de hennes förfrågan att få skiljas från hennes man, men de gav henne inte vårdnaden om barnen. Förklaringen var att barnen inte ansågs vara i någon fara, och dessutom kanske de kunde bringa glädje till deras fars mörka själ.²⁸²

En kvinna hade under 1800-talet rätt att skiljas under omständigheter så som Elizabeths, men hon hade ingen rätt till vårdnaden av sina barn, till något ekonomiskt stöd eller till någon fastighet.²⁸³

Under följande decennium fick kvinnorna fler rättigheter; möjligheten att skiljas och behålla vårdnaden av sina barn, möjligheten till underhållsstöd från frånvarande eller våldsamma makar med mer. ”The Contagious Diseases Act”, en lag som gav staten rätten att anhålla i princip vilken kvinna som helst om de misstänkte att hon var prostituerad, och utsätta henne för obligatoriska vaginala undersökningar, blev upplöst under 1880-talet. Under 1900-talets första år fick den brittiska kvinnan inte rösta i parlamentsomröstningar, dock kunde hon rösta i regionala val, och till och med ha positioner inom lokala styrelser.²⁸⁴

Det fanns flera olika rörelser som kämpade för kvinnans rättigheter, kvinnor såväl som män. Rörelserna som drev kvinnofrågorna var utan tvekan feministiska även om ordet inte fanns då. Nancy Astor tog år 1919 som första kvinnan, position inom Underhuset. Innan henne var det enbart män som kunde stifta lagar, och en måste ha i åtanke hur enormt kvinnorörelsernas arbete var för att driva igenom dessa lagar till kvinnors fördel.²⁸⁵

Första vågens feminister ville många uppnå en slags jämlikhet mellan könen, något som inte instämde med den samtida synen på manligt och kvinnligt. Kvinnorna bakom rörelserna blev därför ofta anklagade för att vara okvinnliga och emot äktenskap.²⁸⁶ Enligt arbetarrörelsen fanns inte ett kvinnoproblem; de menade att det var ett borgerligt problem. Arbetarklassens kvinnor förde kritik att kvinnorörelsen inte tog hänsyn till deras situation. Socialistisk kvinnorörelse skulle komma senare.²⁸⁷ Under början av 1900-talet var kvinnlig rösträtt en stor fråga inom kvinnorörelsen ibland annat Europa, och Finland var först med att införa kvinnlig rösträtt år 1907, och drygt 10 år senare hade kvinnor rösträtt i bland annat England och Sverige.²⁸⁸ I väst fick kvinnor fick rättigheter i protestantiska länderna först och i de katolska generellt sett efter andra världskriget.²⁸⁹

Andra halvan av 1900-talet

De moderna orden

Under andra halvan av 1900-talet används fortfarande ”cunt”, men innebörden av detta har ändrats något. Mer om det senare. Samtidigt så används flera nya varianter av ”cunt”: ”cooch”, ”cunker” och ”cooter” är några exempel från *Green’s Timeline*.²⁹⁰ Dessa termer kan verka något

²⁸² Griffin 2012, s.3-4.

²⁸³ Griffin 2012, s.4-5.

²⁸⁴ Griffin 2012, s.4. Se även Wolf 2013, s.199.

²⁸⁵ Griffin 2012, s.6.

²⁸⁶ Kyle och Mann.

²⁸⁷ Kyle och Mann.

²⁸⁸ Mann.

²⁸⁹ Kyle och Mann.

²⁹⁰ Green 2013.

roliga, barnsliga eller eventuellt älskvärda, och följer en annan tendens som verkar dyka upp runt mitten av 1900-talet där vaginan benämns med olika typer av ljud eller melodier. Vaginan kallas för "wazoo", "jing-jang", "pee-pee", "kazoo", "nookie", "wee-wee", "chocha", "gazookus", "la-la", "pootie-tootie" etc.²⁹¹ Wolf skriver att sådana här benämningar är kvinnors sätt att själva ta kontroll över vaginan och ge den ett namn som inte är så hemskt.²⁹² Speciellt vanligt är det med denna typ av benämning i reklam gällande feminina hygienprodukter, speciellt deodoranter för vaginan.²⁹³ Dessa typer av deodoranter ska avlägsna den naturliga feminina doften och ersätta den med en blommig, söt eller på annat sätt parfymerad doft. Än idag tillverkar och marknadsför Femfresh flera olika produkter för att vaginan ska kunna lukta som en sommaräng. För några år sedan använde Femfresh de äldre slangorden "lala" och "FrooFroo",²⁹⁴ men idag hänvisar de till vaginan med benämningar som "down there", "it" och "intimate skin", antagligen på grund av den kritik de fick för den fånigare reklamen, bland annat i en artikel i The Guardian.²⁹⁵

Rädslan och avskyn för vaginans doft resulterade i flera ord som syftar till att vaginan lukta illa eller som fisk: "stinkpot", "stank", "fishtank", "saltfish", "cod-trench" med mer är benämningar som används under 1900-talets andra hälft.²⁹⁶

Vaginan är fortfarande kallat för ett hål och för en katt. Men en omfattande tendens är den med hår. Det uppkommer fler ord för könshåret, och fler ord för vaginan som hänvisar till att den har hår. Några exempel är: "fuzzburger" och "furburger", "furry hoop", "hairy molly", "hairy clam" och "fort bushy".²⁹⁷

Andra och tredje vågens feminism

I början av 1900-talets andra hälft kommer det som kallas för den andra vågens feminism. Feministisk konst och litteratur handlade ofta om att återfå kontrollen och upprätta vaginans status. Wolf skriver att även synen på sex och sexuella akter ändrades; 1970-talet introducerade en rolig aspekt till sex och att det skulle vara en viktig del av livet, sex var inte bara "njutning" längre.²⁹⁸ Författare så som Erica Jong, Simone de Beauvoir²⁹⁹ och Germaine Greer bidrog till en förändring av synen på kvinnan, vaginan och sex. Speciellt Germaine Greer skrev om bland annat vaginan och kvinnans sexuella upplevelser i boken *The Female Eunuch* (Den Kvinnliga Eunucken) från år 1970. I *The Female Eunuch* kritiserar hon vad unga flickor får lära sig om sina vaginor och om sex, och om den roll kvinnor förväntas ha i olika sammanhang. Hon skriver även att det värsta en kvinna kan kallas för är "cunt", och att de flesta vill att sin vagina ska vara liten och blygsam. Hon menar att vaginans litenhet endast kan jämföras med idén om penisens storhet, och att ha en stor vagina, samt en luktande och menstruerande vagina, är något en i så fall vill gömma från samhället.³⁰⁰ Greer skriver öppet och ärligt om menstruation, något

²⁹¹ Green 2013.

²⁹² Wolf 2013, s.280-281.

²⁹³ Det fanns flera olika märken på vaginala deodoranter.

²⁹⁴ Wolf 2013, s.281.

²⁹⁵ Femfresh hemsida. Se även McAuliffe 2012.

²⁹⁶ Green 2013.

²⁹⁷ Green 2013.

²⁹⁸ Wolf 2013, s.239.

²⁹⁹ De Beauvoir var verksam innan den period som nu kallas för "andra vågen" men vara särskilt influerande under denna tid, och räknas idag in i diskursen för andra vågens feminism.

³⁰⁰ Greer 1971, s.39.

som var ovanligt innan andra vågens feminister, och om hur upplevelsen av detta förminskas av läkare och samhället. Hon menar att kvinnor ofta upplever att det är deras fel att de blöder, och att smärtan av de kramperna beskrivs endast som obekväma av läkare, och därför får sällan kvinnor och unga tjejer någon hjälp när de har ont.³⁰¹ Enligt Greer är mensblod inget äckligt och synen på det som sådant kommer från tanken om vaginan och blodet som något orent.³⁰² I en uppmaning skriver hon:

If you think you are emancipated, you might consider the idea of tasting your menstrual blood – if it makes you sick, you’ve got a long way to go, baby.³⁰³

I kapitlet *Loathing and Disgust* skriver Greer att kvinnor inte vet hur mycket män hatar dem. Hon beskriver hur män såväl som unga killar endast vill umgås med kvinnor när de har sex och att när de är klara så vill de enbart berätta om sin erövring för sina kompisar, och helst inte träffa kvinnan igen tills nästa gång de är kåta.³⁰⁴ Hon beskriver att en man som hon diskuterat detta med menar att män är äcklade av sex efter att de haft det, och att avskyn för sex blir till avsky för kvinnan.³⁰⁵ I kapitlet beskriver Greer även våldtäkt och hur kvinnor ofta blir skuldbelagda för mannens våldsamma akt.³⁰⁶ I kapitlet *The Object of Male Fantasy* skriver Greer att underhållning som film och litteratur lär unga flickor att deras roll är passiv, de väntar på ett kärleksintresse, och unga killar lär sig att kvinnor endast kan uppfylla en av de två roller som Greer kallar för ”the Great Bitch” och ”the Poison Maiden”.³⁰⁷ ”The Great Bitch” är en typ av amazonkvinna, stark, självständig och storbröstad. ”The Poison Maiden” är jungfrun, en försiktig varelse som mannen tar hand om.³⁰⁸ Vid flera tillfällen använder Greer ordet ”cunt” som ord för vagina, antagligen för att återfå någon slags rätt till ordet.

Den tredje vågens feminism är den feminism som utmärker 1990-talet, samt en tid före och efter. Nu kommer ännu en våg av litteratur, konst och pjäser där kvinnor vill omdefiniera och diskutera vad det innebär att vara kvinna. Tv-serier så som *Xena: Warrior Princess* (1995-2001) och *Buffy the Vampire Slayer* (1997-2003) visar kvinnor som starka superhjältar. Speciellt Buffy får behålla sin femininitet samtidigt som hon dödar vampyrer och demoner, istället för att behöva fylla rollen som den manliga actionhjälten. Samtidigt är hon en vanlig ung kvinna som hanterar dejting, vänner, att växa upp, studier och arbete samtidigt som hon hindrar världen från att gå under. Även hennes kvinnliga vänner har ofta superkrafter eller någon annan förmåga som ses som värdefull, och det manliga beteendet kring sex och samlevnad kritiserar vid mer än ett tillfälle.

Den kvinnliga och feministiska dialogen som Greer var med och påbörjade fortsätter med tredje vågens feminister. Ett exempel är *The Vagina Monologues* av Eve Ensler: en amerikansk pjäs som består av en serie monologer baserade på intervjuer som Eve Ensler utförde med flera olika kvinnor om deras förhållande med sin vagina. Frågor om sex, njutning, nedvärdering,

³⁰¹ Greer 1971, s.51-52.

³⁰² Greer 1971, s.50.

³⁰³ Greer 1971, s.51.

³⁰⁴ Greer 1971, s.249.

³⁰⁵ Greer 1971, s.250.

³⁰⁶ Greer 1971, s.251-261.

³⁰⁷ Greer 1971, s.190.

³⁰⁸ Greer 1971, s.190-194.

våldtäkt, hat och kärlek till vaginan upplyses genom varje monolog. *The Vagina Monologues* blev en succé runt om i världen, både som pjäs och bok.³⁰⁹

Andra och tredje vågens feminism var alltså rörelser som öppnade upp för en dialog om kvinnans roll i samhället på ett mer radikalt sätt än innan. Kvinnan vill nu ta tillbaka rätten till sin kropp och hur den beskrivs.

Porrens påverkan

Naomi Wolf skriver att pornografi under början av 1800-talet och tidigare gav en bättre bild av verkligt sex; de innehöll en förförelse, så kallat förspel och en tydlig bild av bra sex för kvinnan såväl som mannen.³¹⁰ Under andra halvan av 1960-talet förändrades porren till det vi känner till idag, 1700-talets porr är snarare erotik i dagens mått mätt. Bilder och filmer på nakna kroppar blev mer lättillgängligt. Porr från 1970- och 1980-talet kan vara allt från bilder på nakna kvinnor och män, till filmer med sexuella akter. En utmärkande detalj från dessa bilder och filmer är att kvinnornas vaginor var orakade – vilket kan ha lett till de olika slangorden så som ”hairy molly” och ”furburger”.³¹¹ Wolf skriver att 1970- och 1980-talets vuxenfilmer visade mjuka sexuella scener, exempelvis i filmer som *Emanuelle*, och att en eskalering av behovet av stimulering har lett till dagens nätbaserade porrsidor med våldsamt sex, sex med unga personer eller incestuösa förhållanden.³¹² Hemsidor med kategorier som ”barely legal” skyltar med att flickorna i filmerna är så unga som de kan vara och ändå lagligt får vara med i filmerna. Hemsidan *PORNMD* visar vad folk söker efter på porrsidor just nu; sökningar som ”gets face fucked” och ”rough daddy fuck” visar hur extrem dagens porr är i jämförelse med exempelvis 1700-talets *Fanny Hill* där vanligt sex i missionärställning framställs som vågat.³¹³ Wolf skriver om hur dagens män och killar ofta vill snabbspola porrfilmer till den stund kvinnan eller mannen får orgasm. Hon påpekar även att snabbspolandet, tillsammans med det faktum att porrfilmerna ofta visar sex som inte tar hänsyn till kvinnans sexualitet och hur hennes kropp reagerar, gör män mindre intresserade av kvinnans upplevelse av sex. Istället vill de att sextet och porren ska vara snabb, våldsam och utan ansträngning från deras sida.³¹⁴ Detta kan leda till att porrkonsumenten inte respekterar kvinnan och vaginan, istället blir vaginan en plats för våld eller för snabb avnjutning.

2000-talet

Kvinnan och vaginan som snabbmat

2000-talet har än så länge en stor variation av ord och slangord för vaginan som används varierat. Gamla såväl som nya ord används, och ”cunt” är nu ansett som ett av de mest vulgära orden. Hunt citerar Zoe Williams: ”It's the rudest word we've got, in the entire language”.³¹⁵ Han citerar även Sara Gwin:

³⁰⁹ Se Ensler 2001.

³¹⁰ Wolf 2013, s.306-307.

³¹¹ Green 2013.

³¹² Wolf 2013, s.292.

³¹³ *Straight live searches*.

³¹⁴ Wolf 2013, s.284-286, 304.

³¹⁵ Hunt.

Sara Gwin (2008) calls it “the most offensive word for women” and “one of the most offensive words in the English language, if not the worst”. Specifically, she problematizes the word’s reductivism: “It objectifies women by reducing them down to their body part that has been defined by male usage [...] there is a whole history of misogyny packed in to that one-syllable word”. She cautiously acknowledges the potential for feminist reclamation: “Women have every right to reclaim the word for themselves or for a particular group. However, there has to be the acknowledgement that this word is still incredibly insulting to many and we have to respect that.”³¹⁶

”Cunt” används både som ett värdeladdat skällsord och som ett icke-värdeladdat ord för vagina, men som Sara Gwin skriver så har ordet numera en negativ klang oavsett hur en använder det. De latinska orden ”vagina”, ”labia” och ”pudendum” är fortfarande de mest neutrala, och är även de ord som används i medicinska sammanhang.³¹⁷

De nya slangorden för 2000-talet är varierade. ”Front-bottom” är listat som nytt i *Green’s Timeline* men används enligt *Oxford English Dictionary* så tidigt som år 1991, dessutom är ”front-bum” är ett irländskt slangord som, enligt *Oxford English Dictionary*, används tidigare än så.³¹⁸ Andra ord är mer vaga eller neutrala, i storsäljaren *Fifty Shades of Grey* av E.L. James använder huvudkaraktären Anastasia ord som ”groin”, ”my sex”, ”there” och de mer medicinska orden ”clitoris” och ”vagina”.³¹⁹ Slangord från *Green’s Timeline* är bland annat ”burger”, ”bacon sandwich” och ”breakfast of champions”.³²⁰ 1800-tals tendensen med köttrelaterade ord verkar vara tillbaka. Wolf undersökte olika internetforum och hemsidor och fann att många moderna benämningar antingen är våldsamma, som ”slash” och ”slit”, eller relaterade till kött och snabbmat.³²¹ Hon citerar ett forum där både män och kvinnor har skrivit:

David: ’Meat curtain’

Zoe: ’Half-eaten steak sandwich’ ; ’guttled rabbit’ ; ’vertical seafood taco’ ; ’corned beef curtains in white sauce’ ... ’motor’ ; ’minge’ ; ’pouch’.

Lewis: ’Butcher’s dustbin’

[...]

Daniel: Of course the normal ’minge’, ’tuna bap’, ’the fish plate,’ ’doner kebab’

[...]

Andrew: I like ’badly packed kebab’, for an untidy one. The old ones are best though, ’pussy’, ’fanny’, and ’twat’. ’Hairy fish pie’ is nice.³²²

Wolf menar att även om dessa benämningar inte har de äldre sociala konnotationerna som exempelvis ”cunt” så är de ändå inte bra ord. Hon skriver: ”Rather, most of these half-gross, grossly half-funny terms, just connote something fleshy with which it would be unappetizing to be sexual.”³²³ Hon diskuterar vidare huruvida porren kan ha påverkat vilka ord som används:

³¹⁶ Hunt.

³¹⁷ Hunt. Se även Wolf 2013, s.262.

³¹⁸ Green 2013. Se även OED Online, front, n. (and *adj.*).

³¹⁹ James 2012, s.116,120,264-265.

³²⁰ Green 2013.

³²¹ Wolf 2013, s.277-279.

³²² Wolf 2013, s.277-278.

³²³ Wolf 2013, s.279.

Does this have to do with the way pornography is produced – in mass units, like junk food – or with the way sex is represented in pornography – as fast and interchangeable, like junk food? And with the way in which pornography is consumed, especially in this generation that was sexually initiated on it – casually and repetitively, like junk food?³²⁴

De kött-relaterade orden inte helt nya för 2000-talet. Under 1800-talet fanns det benämningar, som tidigare nämnt, som ”cat’s meat”, ”bit of meat” och ”fleshpot”, vilka kan liknas vid dagens ”kebab”.³²⁵ Dock verkar de moderna orden mer våldsamma eller avskyvärda, till exempel är ”guttet rabbit” och ”corned beef curtains in white sauce” mer färgrika än ”fleshpot”.

Romantisering av skadliga förhållanden i populärkultur

När boken *Fifty Shades of Grey* av den brittiska författarinnan E.L. James gavs ut år 2012 blev den genast en storsäljare. Boken, som tidigare var en e-bok och innan dess var fanfiction³²⁶ baserat på ungdomsromanen *Twilight* av Stephanie Meyer, har fått kritik för att vara dåligt skriven och för att romantisera skadliga förhållanden.³²⁷ Boken, som nu också blivit filmatiserad, handlar om den amerikanska college-studenten Anastasia Steele som blir förälskad i en rik affärsman; Christian Grey. Christian förklarar tidigt för Anastasia att det enda förhållandet han vill ha med henne är ett sexuellt BDSM-förhållande (somasochistiskt förhållande)³²⁸ där hon är undergiven och han är dominant. BDSM ska normalt endast ske mellan två partner som båda är intresserade och villiga, men Anastasia går med på att anta rollen som undergiven, och till och med skriva på ett kontrakt, eftersom det är det enda sättet hon kan få vara med Christian. Anastasia är oskuld när de först träffas, hon har varken haft sex med en annan person eller onanerat, och Christian lär henne om sex. Anastasia är inte intresserad av BDSM, men går med på det för Christians skull. Genomgående i boken börjar Christian ta allt större kontroll över Anastasias liv, genom att ge henne olika gåvor, som till exempel en bil, och genom att konstant sms:a, ringa eller mejla henne. När Anastasia inte genast svarar honom så söker han upp henne. Han bestämmer hur hon får bete sig, vad hon ska äta och hur mycket, och att hon ska börja träna. Han kräver också tidigt att hon endast ska vara tillsammans med honom och säger ofta att hon är hans, till exempel när de har sex för första gången: ”’You are mine,’ he whispers. ’Only mine. Don’t forget it.’”³²⁹

I artikeln *Femtio nyanser av sadistvåld* kritiserar Helena Brors inte endast boken som helhet utan även förhållandet mellan Anastasia och Christian, och jämför henne med en sexslav. Brors skriver:

Anastasia är jungfrulig i så många bemärkelser. Hon har aldrig onanerat, aldrig attraherats av någon, aldrig använt Google, aldrig varit utomlands, aldrig ens

³²⁴ Wolf 2013, s.280.

³²⁵ Green 2013.

³²⁶ ”Fanfiction” är när en individ skriver egen skönlitteratur baserat på/inspirerat av karaktärer eller händelser som är skapade av någon annan, och inte räknas in i originalverkets kanoniska innehåll.

³²⁷ Se Brors 2012, Moodley 2015 och Johansson 2014.

³²⁸ ”Sadomasochism” består av ”sadism” (att uppleva njutning genom att orsaka smärta hos en annan varelse) och ”masochism” (att uppleva njutning genom att bli orsakad smärta) och är en del av BDSM. BDSM är en subkultur som kretsar kring användandet av smärta och makt i sexuellt syfte.

³²⁹ James 2012, s.119.

flugit inrikes. Sin vulva kallar hon *där nere*. Känslö- och erfarenhetsmässigt ligger hon på en 11-åringens nivå. Grey kan lätt reifiera och reducera henne till en slagpåse med tre hål. Han börjar med inlindade våldshot, fortsätter med att isolera Anastasia från hennes vänner och inom kort detaljstyr han hela hennes tillvaro. Varje moment skulle kunna bockas av på en checklista från ROKS.³³⁰

ROKS (Riksorganisationen för kvinnojourer och tjejjourer i Sverige) har en checklista med tecken på att någon är i ett skadligt förhållande. Alla punkter med eventuellt ett undantag stämmer in på Christian, bland annat att han blir alltmer kontrollerande, avundsjuk, och klagar på Anastasias beteende.³³¹

I artikeln *Fifty Shades of Grey movie shows 'classic portrayal of an abuser', says domestic violence protest group* från den brittiska tidningen *Independent* skriver Kiran Moodley att bokens popularitet kan vara skadlig för unga som läser den och tror att det är så BDSM är och går därför eventuellt med på ett förhållande som egentligen är skadligt och misshandlande.³³² Så hur kan boktrilogin blivit en sådan succé? Svenska Dagbladets recensent Eva Johansson skriver:

Romanens underliggande askungesaga spelar på en primitiv kvinnlig dröm, en som borde ha varit förpassad till soptippen för länge sedan: den om flickan som möter sin prins och får allt hon någonsin velat ha.³³³

Anastasia verkar således passa in i rollen ”the Poison Maiden” som Greer beskrev; den oskuldsfulla flickan som blir omhändertagen av hjälten som ger henne hennes första sexuella upplevelse.³³⁴ Trots att Greer skrev om ”the Poison Maiden” ungefär 40 år innan James skrev om Anastasia så verkar typkaraktären ha överlevt såväl den andra vågens feminism som den tredje och kanske fjärde vågen.

Trots att *Fifty Shades of Grey* på många sätt följer samma mönster som dagens porrfilmer; sexet är ofta våldsamt med en stor fokus på orgasm, så använder sig James av förhållandevis försiktiga termer för vaginan. Den kallas ofta endast som ”there”, ibland för ”my sex” eller ”groin”, och ett fåtal gånger använder hon sig av ”vagina” och ”clitoris”.³³⁵

Fjärde vågens feminism

Den fjärde vågens feminism är det som dagens feminism brukar kallas.³³⁶ Utmärkande för den fjärde vågen är intersektionalitet. ”Intersektionalitet” definieras av *Nationalencyklopedin* som ”[...]syftar till att synliggöra specifika situationer av förtryck som skapas i skärningspunkter för maktrelationer baserade på ras, kön och klass.”³³⁷ Kvinnans roll i samhället är betydligt än på Wollstonecrafts tid, och i väst får kvinnor mer eller mindre samma tillgång som män till utbildning och arbete. Dock är det ännu inte helt jämställt, vilket är feminismens slutgiltiga mål.

³³⁰ Brors 2012.

³³¹ Varningssingnaler.

³³² Moodley 2015.

³³³ Johansson 2014.

³³⁴ Greer 1970, s.194.

³³⁵ James 2012, s.116,120,294-265.

³³⁶ Detta är inte helt etablerat. Om det som jag kallar för ”tredje vågen” faktiskt är en tredje våg, en förlängning av den andra vågen, eller en feministisk renässans är omdiskuterat. Således kan dagens feminism även kallas för den tredje vågen, eller inte namnges efter en ”våg” över huvud taget. I denna uppsats kallas dagens feminism för ”den fjärde vågens feminism”.

³³⁷ De los Reyes.

Dagens västerländska feminister driver frågor om HBTQ-rättigheter, om ojämställdhet i arbetslivet, om sexism i media etc. I artikeln *Därför protesterar vi mot sexism* av Isabel W Sörensen och Sara Thiringer menar de att företag, huvudsakligen klädmärken, använder sig av reklam som visar ett kvinnoideal som leder till att kvinnor och flickor så unga som 10 år gamla utvecklar ätstörningar.³³⁸ Enligt Sörensen och Thiringer är detta en viktig feministisk fråga eftersom det påverkar kvinnors och flickors fysiska och psykiska hälsa, men även att många av reklambilderna visar ett maktförhållande mellan män och kvinnor där kvinnorna är undergivna.³³⁹ I krönikan *The Objectification of Women - It Goes Much Further Than Sexy Pictures* av den feministiska brittiska bloggaren Joy Goh-Mah skrivs det att i media och i vardagligt tal så ses mannen som subjekt och kvinnan som objekt. Enligt Goh-Mah leder detta till att kvinnan synpunkt inte ses som lika viktig som mannens:

[...]the cumulative effect of all this is that we are socialising generation after generation to view the world, and the women in it, from the point of view of men. As a result, only men are seen as full and complete human beings, not women. Women are objectified - this means we are denied agency, and are seen from the outside, our own consciousness, our thoughts and feelings, utterly overlooked.³⁴⁰

Om den moderna synen på vaginan är bättre eller sämre är svårt att säga. Författaren och journalisten Maria Sveland betonar problemet med att män kallar kvinnor för ”fitta”, den svenska motsvarigheten till ”cunt”, i krönikan *Kulturmän som kallar kvinnor för fitta*.³⁴¹ Hon för där argumentet att hon själv blivit uppfostrad på ett sätt som lärt henne att hon ska lyssna när män pratar, även om hon inte är intresserad och även om de pladdrar på, och poängterar att när hon inte gjort det, eller klagat på situationen i efterhand, så har hon kallats för ”fitta”.³⁴² Sveland belyser även att det är ett ord som ofta används av män när de inte får det som de vill ha, bland annat i samband med att en kvinna nekar en man sex.³⁴³ Om vaginan skriver hon:

Det kvinnliga könet, aka *fittan*: något män både hatar och avgudar. Längtar efter och äcklas av. Något de ömsom vill kuva och skända, beundra och tillskriva dofter [...]³⁴⁴

Fjärde vågens feminism kämpar således inte mot några nya fenomen utan jobbar snarare mot samma mål som andra och tredje vågen. Dock har intersektionalitet fått större plats i dagens feminism, där problem som kvinnor av olika etnicitet eller religion etc. upplever ses som viktigare än förr, samt en problematisering av klasskillnad görs. HBTQ-frågor där problem som lesbiska, bisexuella, transpersoner etc. upplever är idag också feministiska frågor.

³³⁸ Sörensen och Thiringer 2013.

³³⁹ Sörensen och Thiringer 2013.

³⁴⁰ Goh-Mah 2013.

³⁴¹ Sveland 2016.

³⁴² Sveland 2016.

³⁴³ Sveland 2016.

³⁴⁴ Sveland 2016.

Väst och öst möts

I dagens mångkulturella värld, med media och internet, flyktingar och turistresor, integreras den västerländska världen och den österländska på en stor skala. Storbritannien är numera inte helt kristet även om statsreligionen fortfarande är protestantisk kristendom. Speciellt Englands invånare har varierad trostillhörighet; av Englands ca 53 miljoner invånare är 1 miljon muslimer, 320 000 är hinduer, 300.000 är sikher och 300.000 är judar.³⁴⁵ Trots detta skiljer sig livet för en arabisk muslimsk kvinna ofta från livet för en kristen brittisk kvinna. Jelto Drenth skriver att en likhet mellan det kristna idealet om att avstå från sex innan äktenskap är densamma inom islam med en skillnad; muslimska kvinnor måste kunna bevisa det.³⁴⁶ Drenth skriver att bland muslimer så är det oerhört viktigt att bruden är oskuld innan bröllopsnatten, och att blodet från hennes mödom är beviset på hennes oskuld. Han skriver även att detta är problematiskt eftersom inte alla kvinnor blöder första gången de har sex.³⁴⁷ Ett så kallat "virginity certificate" (oskultsintyg) är därför något som är önskvärt för en blivande brud, något som Drenth menar ofta skrivs av läkare även i väst.³⁴⁸

En kvinna som förlorat oskulden³⁴⁹ kan med hjälp av en läkare skapa en slags temporär mödomshinna som gör att hon blöder under bröllopsnatten, och införskaffa ett falskt intyg.³⁵⁰

Nazih Ayubi var författare och professor i statsvetenskap. I boken *Political Islam* menar han att kvinnans roll i samhället är uppdelat i det privata familjelivet och det offentliga livet. Inom familjen är hennes roll att lyda sin man. Sex inom äktenskap är inte begränsat eller förbjudet, och ses snarare som ett av livets stora nöjen, dock kan mannens sexuella drifter leda till att kvinnan kontrolleras eller undangöms, skriver Ayubi. Inom det offentliga livet ska kvinnan vara tacksam till sin man för att hon får arbeta.³⁵¹ Således är den arabiska islamiska världen fortfarande i högsta grad patriarkalisk.

Den libanesiska aktivisten Joumana Haddad skriver i artikeln *Why is female sexuality called a sickness in the Arab world?* att det pågår ett hyckleri i arabvärlden: alla tänker på sex men ingen vågar prata om det.³⁵² Hon menar att kvinnorna förväntas vara oskulder innan äktenskap, och att dygd och mödom används som synonymer i arabvärlden. Haddad skriver att trots synen på mödom som en dygd så söker män i arabiska länder efter pornografi på internet mer än andra, och då är det västerländsk porr som de ser på.³⁵³ Hon skriver att eftersom arabiska anses vara ett heligt språk och något som associeras med gud så används inte längre den mängd ord för vagina som tidigare funnits.³⁵⁴

[...] when some people do use Arabic to discuss sexuality, many of them exploit an endless list of convoluted metaphors. Why handle the risk of saying "clitoris" when you can use your imagination to describe it as the "flower of paradise" or the "lip of heaven", or – if you are really talented – "the volcano's doorknob"? In

³⁴⁵ Nationalencyklopedin, *Storbritannien*.

³⁴⁶ Drenth 2005, s.64-65.

³⁴⁷ Drenth 2005, s.67.

³⁴⁸ Drenth 2005, s.73.

³⁴⁹ I en traditionell mening, dvs. "har haft vaginalt sex" (dvs. inte oralt eller analt sex). Om "oskuld" finns och om det är något en kan förlora är omstritt.

³⁵⁰ Drenth 2005, s.75.

³⁵¹ Ayubi 2005, s.27-31.

³⁵² Haddad 2014.

³⁵³ Haddad 2014.

³⁵⁴ Haddad 2014.

a culture with such a rich erotic tradition, we have come to a tragicomic point of alienation between what we live and experience and what we say and express.³⁵⁵

Haddad menar att ord som till exempel vagina framstår som mer chockerande på arabiska än på engelska enligt araber.³⁵⁶ Eventuellt beror detta på att den västerländska kulturen går hand i hand med det engelska språket.

De ord som används idag på arabiska är: "farj" som betyder "kön", "mahbal" eller "mahbil" som används medicinskt, "kuss" vilket är vulgärt och används som svordom, "rahim" som sällan används för vagina och numera snarare betyder "livmoder", samt ordet "'ushsh" som används skämtsamt kvinnor emellan och betyder "näste".³⁵⁷

Det är en stor skillnad mellan arabvärlden och Storbritannien i dag, trots mötet mellan de olika kulturena. I Storbritannien används vulgära ord, många som associeras med våld eller snabbmat. På arabiska används de gamla orden sparsamt, och metaforer föredras.

Avslutande diskussion

I och med att Storbritannien blev kristet har kvinnans sexualitet och könsorgan varit en källa för avsky och rädsla. Under medeltiden blev sex starkt associerat med skuld, och det var ofta kvinnan som fick skulden för att ha framkallat sexuella känslor. Kvinnan ansågs vara svag, fysiskt så väl som psykiskt, vilket ledde bland annat till tron om att hon inte kunde motstå djävulens frestelse och att hon använde sig av mörk magi. Ord som innan inte haft någon vulgär konnotation, som "cunt", blev med tiden ett av de mest vulgära orden i det engelska språket.

Från medeltiden och framåt definieras kvinnan genom mannen. Mannen har en penis, kvinnan har "nothing" eller "hole". Avsaknaden av penis leder till en mängd benämningar vars huvudsyfte är att visa att kvinnan saknar något, att hon inte har det som mannen har. Samtidigt definieras vaginan av vad mannen använder den till; vaginan är en "alley", "avenue" eller "cock lane", en slags väg där mannen reser igenom. Vaginan är en skida där mannen för in sitt svärd, eller så är den kött redo att konsumeras.

Samtidigt som vaginan finns till för mannen så får den namn som antyder att det faktiskt är vaginan som använder sig av mannen. Den är en "cock-trap", "mantrap", "catch 'em all alive-o" och till och med fienden ("enemy"). Det är vaginan som korrumpierar mannen som annars hade varit ren, i kyrkans mening, och det är vaginan som också förleder kvinnan. Sexlusten gör kvinnan galen, hysterisk och okontrollerbar och därför måste hennes sexlust och vagina tämjas genom omskärelse i värsta fall. För att undvika att hon tar sexlusten i egna händer så blir sexet under 1800-talet medikaliserat, och staten och läkarna är nu de som kontrollerar kvinnans sexlust och vagina för att således kontrollera kvinnan. Kvinnan har börjat kräva större jämställdhet och genom att tämja hennes vagina så tämjs kvinnan själv. Vaginan är en "kitty" och en "pussy" på samma sätt som den rika överklasskvinnan fyller funktionen som ett vackert husdjur.

³⁵⁵ Haddad 2014.

³⁵⁶ Haddad 2014.

³⁵⁷ Myrne, Pernilla; forskare och lärare i arabiska vid Göteborgs Universitet. E-mail. 2016-03-17.

Samtidigt som briterna ser ner på vaginan så gör de allt för att inte direkt behöva använda dess namn. En mängd metaforer, ordvitsar med mer används för att språket inte ska verka vulgärt, eftersom vagina är vulgärt. Istället för "cunt" används "quaint", "cunny" och "conondrum". Vaginan är en "pleasure-pit" eller en "fancy article", eller en kvinna som "old lady", "itching Jenny" eller "Fanny".

Samtidigt så är vaginan något önskvärt. Heterosexuella män vill ha sex med vaginan, och kvinnan får också nöje av den. I och med renässansen jämförs vaginan med kärleksgudarna; "Venus" och "Cupid". Vaginan är "temple of Venus", "Cupid's alley" och "altar of love". Den är även en vacker blomma; "tulip" och "daisy", eller en "jewel-case" och "treasure". I modern tid får den söta smeknamn som "sugar scoop" och "la-la".

I modern tid framställs sex som våldsamt, men vaginan som en plats för våld är inte något nytt. Den har kallats för "gash" och "hatchet", och i *Fanny Hill* blir hennes vagina en "wounded torn passage"³⁵⁸ när hon har sex för första gången. I modern tid jämförs den istället med en "butcher's dustbin", en plats där överblivet kött slängs. Den moderna vaginan kan jämföras med den moderna snabbmaten; en kebab som köpts för en billig peng, utan någon längre väntetid och som avnjutes snabbt för att mätta hungern. Den är inte gourmetmat, 1700-talets långsamma avnjutning av en, som Cleland skriver, "delicious cleft of flesh"³⁵⁹, är utbytt mot lättillgänglig internetpornografi som konsumeras på samma sätt som den tidigare nämnda kebabben.

Pornografien från 1960-1980-talet, i film och på bild, visar vaginan i dess naturliga tillstånd; med hår. Således benämns den med ord som "furburger", "hair pie" och "fort bushy". Samtidigt sprids en rädsla för dess naturliga doft och benämningar som "stinkpot" och "fishtank" används. 2000-talet visar en potpurri av den tidigare historien och den moderna tiden, vaginan är både hatad och något att vara stolt över. Andra vågens feminister ville överta vaginans namngivande, och "cunt" skulle bli något att vara stolt över, en idé som lever kvar. Men ordets association med skam och att reducera kvinnan till hennes könsdel gör det svårt, för många, att yttra "cunt". I Sverige kan en (kultur)man kalla en kvinna för "fitta" på samma sätt som en brittisk man kan kalla en kvinna för "cunt", och således få utlopp för sin frustration eller besvikelse för att hon inte finns till för att vara honom till lags. Naomi Wolf för argumentet att det är mannen som förtrycker kvinnan och talar illa om hennes vagina. Dock är det inte bara män som hatar vagina, eftersom den europeiska kulturen i stor grad återberättats och format av mäns synvinklar och vilja och kulturen blir en del av kvinnan såväl som mannen, blir mannens avsky således också kvinnans avsky.

Kvinnan fortsätter att bidra till det som mannen har påbörjat; i modern erotisk litteratur kan en författare reducera en kvinna till vad Brors kallade för "en slagpåse med tre hål"³⁶⁰ och ändå skriva en storsäljare som ivrigt konsumeras av kvinnor runt om i världen. Samtidigt försöker den moderna feministen att sätta stopp för kvinno- och vaginahatet. Fjärde vågens feminister, både kvinnor och män, vill skapa förändring i en värld som är präglad av det förflutna. En värld där vaginan är kött att konsumera, ett hål att använda eller en vild varelse som måste tämjas.

Kristendomen har påverkat vilka ord som får eller inte får användas. Censurering av litterära verk som *Fanny Hill* eller *Lady Chatterley's Lover* visar att det kristna äktenskapsidealet inte

³⁵⁸ Cleland 2012, s.48.

³⁵⁹ Cleland 2012, s.119.

³⁶⁰ Brors 2012.

ska få hotas av en sexuell frihet. I arabvärlden, där det inte fanns något västerländsk eller kristet inflytande under medeltiden, blev flera slangord för vagina nedskrivet utan hämning. Den rika erotiska kulturen blev gradvis icke-befintlig i och med en modern prydhets. Det arabiska språket är guds språk och därför talas det inte längre om sex eller vagina. Istället har ett fåtal ord överlevt och användandet av metaforer blir att föredra.

En kan argumentera för att användandet av vissa ord är ett sätt att kontrollera kvinnan på, men samtidigt kan de snarare vara en spegling av samtidens tankeströmningar. När någon beskriver vaginan som något skamfyllt så kan det vara för att de anser att den är något skamfyllt, men det kan också vara för att förstärka idén om att den är det.

Det går att finna samband mellan vilka benämningar som använts/ används för vagina och kvinnans roll i samhället samt synen på sex och sexualitet. Dock har jag upptäckt att synen på kvinnans roll i samhället och synen på sex och sexualitet inte är något som kan identifieras med en viss tidsepok. Idéer om moral och könsroller kanske uppstår under en viss tidsepok, men ord och inställningar till vagina är något som lever kvar och dyker upp långt efter att de borde ha dött ut. Synen på vagina går hand i hand med synen på kvinna; det är komplext och ett problem som mänskligheten fortfarande försöker att lösa.

Bibliografi

- Abu l-Ḥasan ‘Alī ibn Naṣr al-Kātib. *Encyclopedia of Pleasure*. Övers. Jarkas, Adnan och Addin Khawwam, Salah. (Toronto: Aleppo Publishing, 1977).
- Adams, J.N. *The Latin Sexual Vocabulary* (London: Gerald Duckworth & Co. Ltd., 1982).
- Ahlberg, Axel W., Lundqvist, Nils och Sörbom, Gunnar. *Latin-Svensk Ordbok* (Stockholm: Albert Bonnier, 1945).
- Al-Nafzawi, Muhammad. Al-Rawd a’ ’atir fi nuzhat al-khatir. *al-Jins ‘ind al ‘arab, nusūs muktara, vol.1*. (Köln: Al-Kamel Verlag, 1997).
- Ayubi, Nazih N. *Political Islam. Religion and Politics in the Arab World* (Taylor & Francis e-Library, 2005). E-bok.
- Blake, Fanny. *Kings & Queens of England, Ireland and Wales* (London: Parragon, 2001).
- Brors, Hanna. Femtio nyanser av sadistvåld. Ur *Feministiskt perspektiv* 2012-11-24. <https://feministisktperspektiv.se/2012/11/24/femtio-nyanser-av-sadistvald/> (hämtad 2016-05-09).
- Casal, Elvira. *Laughing at Mr. Darcy: Wit and Sexuality in Pride and Prejudice*, 2001. <http://www.jasna.org/persuasions/on-line/vol22no1/casal.html> (hämtad 2016-04-27).
- Chaucer, Geoffrey. *The Wife of Bath’s Prologue & Tale*. 2 uppl. Red. Winny, James. (New York ; Melbourne: Cambridge University Press, 1994).
- De los Reyes, Paulina. Intersektionalitet. Ur *Nationalencyklopedin*. <http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/intersektionalitet> (hämtad 2016-05-09).
- Drenth, Jelto. *The Origin of the World. Science and fiction of the Vagina* (London: Reaktion Books Ltd, 2005).
- Enckell, Arvid. Inledning. I *Farliga Förbindelser* av Choderlos De Laclous. Övers. Arvid Enckell. 9-17. (Stockholm: Forum, 1955).
- Ensler, Eve. *The Vagina Monologues* (London: Virago Press, 2001).
- Foucault, Michel. *Sexualitetens Historia. Band 1 Viljan att veta*. Övers. Gröndahl, Britta. (Göteborg: Daidalos AB, 2002).
- Fraser, Antonia. *The Weaker Vessel. Woman’s lot in seventeenth-century England* (London: George Weidenfeld & Nicolson Limited, 1984).
- Goh-Mah, Joy. The Objectification of Women - It Goes Much Further Than Sexy Pictures. Ur *The Huffington Post UK* 2013-06-09. http://www.huffingtonpost.co.uk/joy-goh-mah/objectification-women-sexy-pictures_b_3403251.html (hämtad 2016-05-30).

- Greer, Germaine. *The Female Eunuch* (London: Granada Publishing Limited, 1971).
- Green, Jonathon. *Green's Dictionary of Slang Volume 1-3* (London: Chambers Harrap Publishers Ltd, 2010).
- Green, Jonathon. *Timeline of Slang Terms for the Vagina*. 2013.
<http://timeglider.com/timeline/07f47d6b843da763> (hämtad 2016-03-01). Baserad på Green's Dictionary of Slang (2010).
- Green, Jonathon. *The Vulgar Tongue. Green's History of Slang* (New York: Oxford University Press, 2015).
- Green, Karen. *A History of Women's Political Thought in Europe, 1700-1800* (New York ; Oxford: Cambridge University Press, 2014).
- Griffin, Ben. *The Politics of Gender in Victorian Britain. Masculinity, Political Culture and the Struggle for Women's Rights* (Cambridge: Cambridge University Press, 2012).
- Haddad, Joumana. Why is female sexuality called a sickness in the Arab world? Ur *Dazed & Confused* 2014-01-28. <http://www.dazeddigital.com/artsandculture/article/18371/1/why-is-female-sexuality-called-a-sickness-in-the-arab-world> (hämtad 2016-05-10).
- Hunt, Matthew. *Cunt: A Cultural History of the C-word* <http://www.matthewhunt.com/cunt/>
 Hämtad 2016-02-23.
- Johansson, Eva. Fifty Shades of Grey. Tafflig saga lockar läsare. Ur *Svenska Dagbladet* 2014-07-14. <http://www.svd.se/tafflig-saga-lockar-lasare> (hämtad 2016-05-09).
- Johannisson, Karin. *Den mörka kontinenten. Kvinnan, medicinen och fin-de-siècle* (Stockholm: Nordstedts Förlag AB, 1994).
- Joseph, Suad (red.). *Encyclopedia of Women & Islamic Cultures. Volume III: Family, Body, Sexuality and Health*. (Leiden ; Boston: Brill, 2006).
- Kenny, Anthony. *Västerlandets filosofi* (Stockholm: Thales, 2009).
- Kyle, Gunhild och Manns, Ulla. Kvinnorörelse. I *Nationalencyklopedin*.
<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/kvinnor%C3%B6relse> (hämtad 2016-05-02).

Lundblad, Jane. Inledning. I *Pepys Dagbok. Urval och Översättning*, Jane Lundblad (övers.), 5-12. (Stockholm: Forum, 1971).

Lutz, Deborah. The Secret Rooms of My Secret Life. *English Studies in Canada* 31 no. 1 (2005): 118-127. <http://muse.jhu.edu.ezproxy.ub.gu.se/article/218802/pdf> (hämtad 2016-04-28).

Manns, Ulla. Kvinnlig rösträtt. I *Nationalencyklopedin*.
<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/kvinnlig-r%C3%B6str%C3%A4tt> (hämtad 2016-05-02).

McAuliffe, Naomi. You can stick your feminine hygiene product ads up your hoo haa, Femfresh. Ur *The Guardian* 2012-06-22.
<http://www.theguardian.com/commentisfree/2012/jun/22/femfresh-feminine-hygiene-products> (hämtad 2016-05-05).

Mill, John Stuart. *The subjection of women* (London: Longmans, Green, Reader, and Dyer, 1869) <http://www.gutenberg.org/files/27083/27083-h/27083-h.htm> (hämtad 2016-05-25).

Moodley, Kiran. Fifty Shades of Grey movie shows 'classic portrayal of an abuser', says domestic violence protest group. Ur *Independent* 2015-02-10.
<http://www.independent.co.uk/arts-entertainment/films/fifty-shades-of-grey-movie-shows-classic-portrayal-of-an-abuser-says-domestic-violence-protest-group-10036065.html> (hämtad 2016-05-09).

Nationalencyklopedin. *immaculata conceptio*.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/immaculata-conceptio> (hämtad 2016-03-19).

Nationalencyklopedin. *Kyrktagning*.
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/kyrktagning> (hämtad 2016-03-19).

Nationalencyklopedin. *Storbritannien*.
<http://www.ne.se.ezproxy.ub.gu.se/uppslagsverk/encyklopedi/l%C3%A5ng/storbritannien> (hämtad 2016-05-10).

Nefzaoui, Shejk. *Den doftande trädgården*. Övers. Fritz-Crone, Pelle. (Stockholm: Albert Bonniers Förlag, 1966).

Oxford Reference. *Lady Chatterly's Lover*. Oxford University Press
<http://www.oxfordreference.com.ezproxy.ub.gu.se/view/10.1093/acref/9780192806871.001.0001/acref-9780192806871-e-4263> (hämtad 2016-05-11).

OED Online. Oxford University Press <http://www.oed.com/> (hämtad 2016-05-12).

Rowson, Everett K. Arabic: Middle Ages to Nineteenth Century. I *Encyclopedia of Erotic Literature*, Gaétan Brulotte och John Philips (red.) (New York: Routledge, 2006).

Sveland, Maria. Kulturmän som kallar kvinnor för fitta. Ur *Dagens ETC* 2016-03-31.

Sörensen, Isabel W. och Thiringer, Sara. Därför protesterar vi mot sexism. Ur *Feministiskt Perspektiv* 2013-05-26. <https://feministisktperspektiv.se/2013/05/26/darfor-demonstrerar-vi-mot-sexism/> (hämtad 2016-05-10).

Taylor, Gordon Rattray. *Sex in History* (London: Panther Books Ltd., 1965). Först utgiven 1953.

Tomalin, Claire. *Samuel Pepys. The Unequalled Self* (London: Penguin Books Ltd., 2003). E-bok.

Wolf, Naomi. *Vagina. A New Biography* (London: Virago Press, 2013). Reviderad pocketutgåva.

Wollstonecraft, Mary. *A Vindication of the Rights of Woman*. Project Gutenberg, 2002. <http://www.gutenberg.org/cache/epub/3420/pg3420-images.html> (hämtad 2016-04-22). Först utgiven 1792.

Skönlitteratur

Anonym, *My Secret Life. Volumes I-XI*. <http://www.freeinfosociety.com/media/pdf/2674.pdf> (hämtad 2016-04-28). Först utgiven 1888.

Austen, Jane. *Pride and Prejudice* (London: Penguin Books Ltd., 1994). Först utgiven 1813.

Cleland, John. *Fanny Hill* (London: Arcturus Publishing Limited, 2012). Först utgiven 1748.

De Laclos, Pierre Choderlos. *Dangerous Connections v.1, 2, 3, 4. A Series of Letters, selected from the Correspondence of a Private Circle; and Published for the Instruction of Society*.

Övers. Thomas Moore. (London: J. Ebers, 1812)

<http://www.gutenberg.org/files/45512/45512-h/45512-h.htm> (hämtad 2016-04-19). *Les Liaisons Dangereuses* först utgiven 1782.

James, E.L. *Fifty Shades of Grey* (London: Arrow Books, 2012).

Lawrence, D.H. *Lady Chatterly's Lover*. Project Gutenberg, 2001.

<http://gutenberg.net.au/ebooks01/0100181h.html> (hämtad 2016-05-11). Först utgiven 1928.

Shakespeare, William. *The Complete Works of William Shakespeare* (London: The Hamlyn Publishing Group Limited, 1970). Denna utgåva först utgiven 1958.

Pepys, Samuel. *Diary of Samuel Pepys Volume One*. Övers. Rev. J. Smith, förord av Richard Garnett. (London: J. M. Dent & Sons Ltd., 1950). Denna utgåva först utgiven 1906.

Övrigt

Femfresh hemsida. <http://femfresh.co.uk/> (hämtad 2016-05-05).

Straight Live Searches. PORNMD. <http://www.pornmd.com/live-search> (hämtad 2016-05-08).

Varningssignaler, en lista från ROKS. <http://www.roks.se/har-finns-hjalp/varningssignaler> (hämtad 2016-05-09).